

Ålands omsorgsförbund k.f.

BALANSBOK 2016

FST 01.03.2017
FST 05.04.2017
FFGE 27.04.2017

A handwritten signature in blue ink, consisting of several loops and a final flourish, located in the bottom left corner of the page.

1. VERKSAMHETSBERÄTTELSE.....	3
1.1. Målgrupp	3
1.2. Omsorgsdirektörens översikt	3
1.3. Verksamhetens mål.....	5
1.4 Behov av specialomsorg.....	5
2. ÖVERSIKT AV UTVECKLING OCH VÄSENTLIGA HÄNDELSER	6
2.1. Väsentliga förändringar inom förbundets verksamhet	6
2.1.1. Förbundets interna övervakning	6
2.1.1.1. Iakttagande av bestämmelser, föreskrifter och beslut	7
3. PERSONAL.....	8
3. 1. Personalförändringar	8
3.1.2 Könsfördelning.....	8
3. 2. Måluppfyllelse.....	8
3.2.1 Psykisk arbetsmiljö	8
3.2.2 Företagshälsövård och friskvård.....	8
3.2.3 . Frånvaro	9
3.2.3.1. Sjukfrånvaro.....	9
3.2.3.2. Arbetsolycksfall	10
3.3. Utbildningsinsatser	10
3.4. Personal	11
4. OMSORGSFÖRBUNDETS VERKSAMHET.....	12
4.1. Förvaltningen	12
4.1.1. Förbundsfullmäktige	12
4.1.2. Förbundsstyrelsen	13
4.1.2.1. May Rotz minnesfond	14
4.1.3. Revisorer	14
4.1.4. Allmän- och ekonomiförvaltning	15
4.1.5. Fastighetsservice	16
4.1.6. Socialförvaltning/Omsorgsbyrå	17
4.1.6.1. Ledargrupp	18
4.1.7. Personal – och arbetarskyddet.....	18
4.2. Daglig verksamhet.....	19
4.2.1. Fritids- och semesterverksamhet	21
4.3. Boendeservice i gruppboende och korttidshem	22
4.4. Effektiverad vård.....	24
4.5. Invidboende	25
4.6. Lägenhetsboende.....	26
4.7. Specialfritidshem	27
4.8. Förmedlade tjänster.....	29
4.9. Investeringar	29

5. EKONOMISK ÖVERSIKT	30
5.1. Resultaträkning	31
5.2. Balansräkning	32
5.3. Finansieringsanalys.....	34
5.4. Slutlig fördelning mellan kommunerna.....	35
5.4.1. Verksamheterna sammanlagt.....	35
5.4.2. Daglig verksamhet.....	35
5.4.2.1. Semester och fritidsverksamhet.....	36
5.4.3. Boendeservice	36
5.4.4. Effektiverad vård	37
5.4.5. Invidboende.....	37
5.4.6. Lägenhetsboende.....	37
5.4.7. Specialfritidshem.....	38
5.4.8. Förmedlade tjänster.....	38
5.4.9. Räntor	38
6. BUDGETUTFALL	39
6.1. Resultaträkning	39
6.2. Kommunvis kostnadsfördelning.....	40
6.3. Budgetjämförelse per kostnadslag.....	43
7. NOTER	44
7.1. Noter till resultaträkningen	44
7.1.1. Tillämpade bokslutsprinciper.....	44
7.1.2. Avskrivningsplan.....	44
7.1.3. Kommunandelar	45
7.1.4. Personalkostnader.....	45
7.1.5. Arvoden till revisorer.....	45
7.1.6. Avskrivningar	46
7.2. Noter till balansräkningen	46
7.2.1. Anläggningstillgångar och övriga långfristiga placeringar.....	46
7.2.2. Fordringar	46
7.2.3. Kassa och banktillgodohavanden	47
7.2.4. Checkräkningslimit	47
7.2.5. Investeringsreservering.....	47
7.2.6. Återbetalningsansvar gällande mervärdesskatt	47
7.2.7. Ansvarsförbindelser	48
7.2.8. Medlemskommunernas andel i grundkapitalet.....	48
7.2.9. Donationsfondernas särskilda täckning	49

1. VERKSAMHETSBERÄTTELSE

Specialomsorgen i landskapet Åland regleras av landskapslagen om tillämpningen av lagen angående specialomsorger om utvecklingsstörda (ÅFS 48/1978, uppdaterad 10.6.2016). Specialomsorgslagen är en andrahandslag. Det innebär att personer med utvecklingsstörning ska erhålla sin primära socialservice enligt socialvårdslagen (FFS 710/1982) via sin hemkommun. Handikappservicelagen går före specialomsorgslagens uppdrag. Om socialvårds- och/eller handikappservicelagens möjligheter befinns otillräckliga skall service enligt specialomsorgslagen träda till. Denna service produceras, främst på uppdrag av primärkommunernas socialnämnder, av Ålands omsorgsförbund. Övrig samhällsservice såsom utbildning och hälso- och sjukvård tillhandahålls av andra aktörer.

Omsorgsförbundet har av berörda kommuner som extra uppgift, utöver specialomsorgerna, fått i uppdrag att sköta specialfritidshemsverksamhet, enligt barnomsorgslag (ÅFS 86/2011) och förordning samt genom separat styrelsebeslut, grundavtalsenligt för en kommun, annan boendeservice för handikappad.

1.1. Målgrupp

Den service som produceras av Ålands omsorgsförbund omfattar personer i landskapet Åland som, enligt specialomsorgslagen, på grund av medfödd eller i utvecklingsåldern erhållen sjukdom, defekt eller skada hämmats eller störts i sin utveckling eller sina psykiska funktioner.

Gällande specialfritidshemsverksamheten är målgruppen, enligt barnomsorgslagen, elever med elvaårig läroplikt och studerande på gymnasialstadienivå, som deltar i yrkesträningsundervisning.

1.2. Omsorgsdirektörens översikt

Förbundet har under år 2016 tillhandahållit följande specialomsorgsservice enligt lagen om specialomsorger:

- rådgivning, handledning och sociala utredningar, 2 § pt. 1) o 3), s.k. omsorgsbyrå
- daglig verksamhet, 2 § pt. 4)
- boendeservice; gruppboende, boendeträning och korttidsboende invidboende samt lägenhetsboende, 2 § pt. 4)
- förmedlade tjänster, 2 § pt. 4
- Korttidsboende ingår i volymerna och kostnaderna för gruppboende
- effektiverad vård för särskilda behov, enligt separata ledargrupsbeslut för fakturering samt specialfritidshemsverksamhet enl. L och förordning om barnomsorg.

Fritids- och semesterverksamheten har som icke lagstadgad och mindre efterfrågad verksamhet minimerats under 2016.

Ändringen av lagen om specialomsorger om utvecklingsstörda (381/2016), § 1 med moderniserade begrepp för målgruppen, enligt § 1 a och enligt det nya 3 kap. kan begränsningsåtgärder inte genomföras av någon annan än yrkesutbildade personer inom socialvården eller hälso- och sjukvården som ingår i personalen på verksamhetsenheten. 32 § är i sin helhet ny bl.a. för att, vid eventuellt behov av specialomsorger mot vederbörandes egen vilja, uppfylla kraven i FN-konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning, vilken Finland ratificerat så att den är i kraft även på Åland från 10.6.2016. Därtill har till lagen fogats bestämmelser om stärkt självbestämmanderätt och om övriga villkor för begränsningsåtgärder inom specialomsorgerna.

Påtagligt för 2016 är att omsorgsförbundet har kunnat avkorta den aktuella boendekön så att det till och med under året uppkommit en övertalighet i boendeplatser, så att en boendeenhet, Smedjegränd i Lemland från höstterminen 2016 hyrs ut till förläggningsskommunens barnomsorg.

För avlastningens del har lediga dygn föranletts av att flera av de som anlitat avlastning föredrar en fast plats. I och med inflyttning till nya boendeplatser under 2016 har antalet avlastningsgäster minskat och flera av dem föredrog DUV:s avlastningsläger vid lägergården Lottenberg i omedelbar närhet till strand. Samverkan med specialfritidshems- och korttidshemsverksamheten i gemensamma lokaler kunde inledas från och med höstterminen 2016 vid omsorgsförbundets fastighet på Svedgränd 1 i Västernäs i Mariehamn.

Dagliga verksamhetens volymer 2016 har ökat markant utöver den ökning som var känd och beräknad inför budgetåret. Omvärldsmässigt är det numera vedertaget att andra specialomsorgsdistrikt har infört kommundebitering för daglig verksamhet i hemmet, eftersom det oftast även krävs personalstöd då en enskild klient av någon individuell anledning inte kan delta i den erbjudna dagliga verksamheten utanför boendeenheten. Till viss del kan dagliga verksamhetens oförutsedda volymökningar hänföras till att studerande som avslutat grundskolan inte antagits till yrkesträningen, varvid de hänvisats till specialomsorgens dagliga verksamhet, med en långt gående specialanpassad sysselsättning.

I och med att en boendeenhet inte används av förbundet innevarande läsår, har en klienttransport färre upphandlats, för att i stället köras i förbundets egen regi, så att de personer som har svårast att vänta och märkbart kan variera i dagsform erhåller en mera flexibel transport till och från sin dagliga verksamhet. Däremot har inte lunchmat för daglig verksamhet ännu ordnats varken i egen eller kommunal regi ännu under 2016, bl.a. för att staden inte hittills haft den kapaciteten i något av sina kök.

Under året har, i enlighet med målen i budgeten för 2016, en omfattande insats gjorts för att introducera modellen med stödbehovsbedömningar av klienter i boendeservice och daglig verksamhet inför budgetåret 2017.

Det totala ekonomiska utfallet för år 2016 visar att 10 410 252, 53 € = 95,97 % av det budgeterade anslaget för hela Ålands omsorgsförbund om totalt 10 847 732 € använts år 2016.

1.3. Verksamhetens mål

Utgående från ett medborgarperspektiv skall personer med utvecklingsstörning ha möjlighet till ett självständigt liv och möjlighet att delta i samhällsgemenskapen. Servicen skall kompensera funktionshindret och försöka skapa möjligheter till att var och en skall uppleva större självständighet. Omsorgsförbundet strävar till att individanpassa servicen, utifrån gällande lagstiftning och beviljade medel, enligt den enskildes behov och önskemål. Samtidigt är det viktigt att samhället i övrigt anpassas till de utvecklingsstördas funktionshinder.

1.4 Behov av specialomsorg

Under året hade 145 personer med utvecklingsstörning omsorgsservice enligt uppgjorda omsorgsprogram. Användningen av de olika verksamhetsformerna har fallit ut enligt följande under år 2016.

	Klienter 2016	Boendekö 31.12.2016*
Daglig verksamhet	96	
Fritids- och semesterverk	58	
Gruppboendeservice	69	22
Stödboende	23	
Invidboende	9	
Solkulla korttids/barn	9	
Solkulla korttids/vuxna	11	
Förm tjänster, boende	14	
Förm tjänster, dagverks	4	
Effektiverad vård inom ÅOF	7	
Specialfritidshem	15	

* av totalt 22 personer som har sökt boendeplats är det endast fem personer som önskat boende år 2017, övriga önskemål gäller 2018 - 2025

2. ÖVERSIKT AV UTVECKLING OCH VÄSENTLIGA HÄNDELSER

2.1. Väsentliga förändringar inom förbundets verksamhet

År 2015 antog landskapsregeringen en lag där all socialvård på Åland, förutom barn- och äldreomsorgen, senast 2018 ska samordnas till ett kommunalförbund som kallas "Kommunernas socialtjänst" om kommunerna inte överenskommer om något annat. Ovissheten med någon form av ett kommande Kommunernas socialtjänst påverkar påtagligt förbundets möjliga framförhållning, ett mera långsiktigt arbete och ekonomiplanarbetet för åren 2018 – 2020. Bl.a. avvaktas med att ingå nya avtal för längre tid, ss företagshälsovård, klienttransporter m.m. Kommer någon form av samlad lönehantering och en central fastighetshantering att ingå i någon kommunstuktursamordning är ytterligare öppna frågor i anslutning till att en kommunstrukturreform för hela Åland parallellt är aktuell via Ålands landskapsregering. Vetskapen om att kärnverksamheten behövs har ännu 2016 givit någon form av arbetsro för de enskilda verksamhetsenheterna. Från uppdragsgivarna saknas riktmärken för vad omsorgsförbundet som organisation organisatoriskt skall räkna med för de kommande åren.

Förbundet har till social- och hälsovårdsministeriet fått ge utlåtande gällande kommande revidering av social- och hälsovårdsstrukturen i riket, den s.k. SOTE-reformen och till landskapsregeringen gällande förslaget till revidering av landskapsandelssystemet.

Hösten 2016, har ÅOF, genom omsorgsdirektörens representation i landskapsregeringens arbetsgrupp för elever i behov av särskilda arrangemang i samband med yrkesträningsprogrammet på gymnasialnivå, varit delaktig arbetsgruppens slutrapport; "Utvärdering av övergången mellan grundskola och utbildning på gymnasienivå för elever med utvecklingsstörning, vari ingår olika förslag till förändringar i dagens upplägg.

Under 2016 har olika styrdokument för förbundet utarbetats och även förnyats och behandlats av förbundsstyrelsen i kronologisk ordning enligt följande:

- * Projektplan för introduktion av vårdtyngdsmätning inom omsorgsförbundet (12.1.2016)
- * Styrdokument Uppstart av ny enhet (12.1.2016)
- * PM för IT-användning (26.1.2016)
- * Utbildningsplan för Ålands omsorgsförbund (22.2.2016)
- * Rekryteringsguide för Ålands omsorgsförbund (16.3.2016)
- * Processbeskrivning Tilldelning av platser inom boendeservicen (10.5.2016)
- * Kommunikationsplan för Ålands omsorgsförbund (10.5.2016)
- * Enkät gällande flexibel arbetstid för administrativ personal inom ÅOF (10.8.2016)
- * Stödbehovsbedömningskompendium inför budgetarbetet 2017 ((10.8.2016)
- * Plan för säkerställandet av god psykosocial miljö i arbetet (14.9.2016)
- * Avgiftsjusteringar (14.9.2016)
- * Förnyade principer för uppvaktning av anställda och förtroendevalda (7.12.2016)
- * Verksamhetsplan för specialfritidshemmet Galaxen 2017 – 2018 (14.12.2016)
- * Jämställdhets- och likabehandlingsplan för Ålands omsorgsförbund (14.12.2016).

2.1.1. Förbundets interna övervakning

Syftet med den interna övervakningen inom omsorgsförbundet är att säkerställa att kommunalförbundets verksamhet är effektiv och att de beslut som fattas bygger på korrekt information. Via intern kontroll ska förverkligandet av uppställda mål och iakttagande av lagar, förordningar och fattade beslut säkerställas.

2.1.1.1. Iakttagande av bestämmelser, föreskrifter och beslut

Den interna övervakningen inom omsorgsförbundet sköts i enlighet med förbundets gällande "Direktiv för den interna kontrollen", reviderad och godkänd av förbundsstyrelsen i november 2009, vilken är föremål för omarbetning under 2017. Förbundets organisation är fastslagen i förvaltningsstadgan, som kommer att uppdateras vintern 2017 avseende en framtagen förnyad ledningsstruktur, grundavtal, instruktioner, samt budget och bokslut.

Avsikten är att upprätthålla, främja och förbättra verksamhetens resultat och minimera kostnader för olika slag av skador. Riskhanteringen utgör en del av den operativa ledningen. Till den interna övervakningen hör även att tillse att alla nivåer i organisationen informeras om syftet med förbundets verksamhet. Den interna övervakningen är också en försäkran om att det i tillräcklig utsträckning förekommer samarbete på alla nivåer i organisationen.

Anslagsansvarig godkännare för respektive resultatområde följer förvaltningsstadgan och finns närmare specificerat i den av förbundsstyrelsen årligen godkända förteckningen över godkännare och ställföreträdande godkännare per ansvarsområde. I förvaltningsstadgan finns angivet avdelningschefernas befogenheter och åligganden. Tjänsteinnehavare med beslutanderätt är skyldig att, i löpande nummerordning, föra förteckning över fattade tjänstemannabeslut. Förbundsstyrelsen har tagit del av besluten.

Faktura för betalning skall alltid granskas och godkännas av minst två skilda personer anställda i omsorgsförbundet. Vid registrering av fakturor kan inte samma person genomföra betalningen. Under 2016 har förbundet infört elektronisk fakturahantering, vilket innebär att varje faktura hanteras av minst två personer som elektroniskt signerar den, innan utbetalning kan ske.

En halvårsbudgetuppföljning görs via förbundsstyrelsen, medlemskommunerna till kännedom. I verksamhetsberättelse och bokslut presenteras hur verksamhets- och budgetmål uppfyllts.

Omsorgsförbundets avtal finns samlade i mappar och förvaras i brandsäkert arkiv. Förbundets verksamhet och tillgångar är försäkrade mot skador i tillräcklig omfattning. En försäkringsuppdatering har gjorts under året.

Efter att bokföringsprogrammet uppgraderats till NAV 2009 under hösten 2014 ligger det på server hos extern datasupport s.k. "hosting-lösning". Förbundets databackup och säkerhetskopiering sköts genom denna köptjänst. Undantaget är klientdatorer i daglig verksamhet. Ansvar för riskhanteringen åligger förbundsstyrelsen enligt förvaltningsstadgan.

Olycksfalls- och tillbudsrapporteringen inom förbundet är numera omfattande och sammanställs kontinuerligt gällande såväl klienter som arbetsolycksfall. Arbetsolycksfallen medför automatiskt att företagshälsovård och försäkringsbolag involveras. Dessa sammanställs kvartalsvis och delges ledargruppen för specialomsorger, med en gradering av allvarlighetsgraden av det som inträffat för att strukturera i möjligaste mån kunna förekomma likande incidenter. Medicindistributionsavvikelser rapporteras via förbundets sjukskötare till receptförskrivande läkare.

3. PERSONAL

3. 1. Personalförändringar

Personalen inom ÅOF består i majoritet av personer som arbetar i direkt klientarbete som vårdare eller handledare. Vid ingången av år 2016 var antalet anställda 141 personer, och vid utgången år 2016 var antalet anställda 153 personer. Medeltal tillsvidare anställda eller deras vikarier, var således 147 personer.

Många anställda arbetar deltid, framför allt de personer vilka är anställda i periodarbetstid. Då utrymme för ökad personalvolym har funnits har den deltidsanställda personalen erbjudits utökad arbetstid framom att ny personal har anställts. Vissa av de anställda har velat utöka arbetstiden, medan andra varit nöjda med en deltidsanställning.

Totalt sett har under år 2016 *138,23 helårsverk* varit anställda (budgeterade för 2016 var 139,68).

3.1.2 Könsfördelning

Av drygt 138 helårsverk som arbetar inom ÅOF är kvinnliga anställda i övervägande majoritet framom männen. Knappt 20 män (helårsverk) är anställda som långtidsvikarier eller som fast anställd personal. I samband med att förbundets likabehandlingsplan uppgjordes, uppdaterades även ÅOF: s jämställdhetsplan. Oavsett könstillhörighet, eller könsidentitet eller -uttryck, skall alla behandlas likvärdigt, och vid lika meriter skall positiv särbehandling tillämpas för det underrepresenterade könet.

3. 2. Måluppfyllelse

3.2.1 Psykisk arbetsmiljö

Med grund i den i slutet av år 2015 av företagshälsovården genomförda PSO-enkäten (psykosocial) vilken riktades till alla anställda inom ÅOF, har arbete för förbättring av den psykosociala arbetsmiljön inletts genom FST och ledningsgruppen och genom extern handledning.

Ledorden kommunikation, delaktighet och demokrati har lyfts fram som de viktigaste punkterna i förbättringsarbetet av den psykosociala arbetsmiljön, vilket fortgår efter år 2016. En förbättrad arbetsmiljö är ett långsiktigt projekt, som behöver genomtänkta och kraftfulla satsningar och förändringar.

Flera styrdokument har utarbetats och integrerats i arbetet. Syftet har varit att skapa tydliga riktlinjer och transparens för att underlätta för all personal och för att dokumentera förhållningssätt och riktlinjer.

3.2.2 Företagshälsovård och friskvård

Personalen har under år 2016 haft tillgång till lagstadgad företagshälsovård, tillhandahållen av Cityläkarna Ab. I den lagstadgade företagshälsovården ingår hälsoundersökningar inklusive vissa laboratorieprover (regelbundna hälsoundersökningar vart tredje år och hälsoundersökningar för nyanställda), läkar- och hälsovårdarbesök där orsaken till besöket berör arbetsplatsens förhållanden, trepartssamtal och övriga ärenden. Kostnaden för företagshälsovården, inklusive första hjälp kurserna anordnade av Mariehamns räddningsverk, uppgick till drygt 27 000 €. FPA beräknas ersätta 14 905, 80 €. Företagshälsovården har varit en viktig aktör i fråga om hantering av arbetsmiljön, och i agerandet för enskilda anställdas behov.

Friskvård, till ett maximalbelopp om 100 €/år och anställd, har erbjudits till långtidsvikarier och tillsvidareanställd personal. Drygt 65 % av de anställda har utnyttjat denna förmån. 6 045 € har använts till friskvård.ax, medan 2 400 € har använts till kroppsvårdsbehandlingar (massage, fotvård etc.). PAS

(personal- och arbetarskyddet) har ordnat två tillfällen för personalen att träffas utanför arbetstid, en kväll för äventyrs golf och en kväll för bowling, vilket finansierats med medel från friskvården.

3.2.3 . Frånvaro

Allra flest frånvarodagar beror på personalens semesterledighet. Sjukfrånvarodagar följer därpå med ett högt antal frånvarodagar, 3 730 dagar.

FRÅNVARO FRÅN ARBETET ÅR 2016

Sjukfrånvaro	3 730 dagar
Vård av barn	113 "
Moderskapsledighet med lön	181 "
Moderskapsledighet utan lön	83 "
Föräldraledighet	561 "
Vårdledighet	1 372 "
Alterneringsledighet	268 "
Tjänstledighet med lön	34 "
Tjänstledighet utan lön	1 051 "
Semesterpenningsledighet	552 "
Semesterledighet	6 568 "
Arbetsolycksfall	51 "
Totalt	14 564 dagar

3.2.3.1. Sjukfrånvaro

Sjukfrånvaron inom ÅOF är fortsättningsvis hög, med en sjukfrånvaroprocent per helårsverk om 12,24 %. Detta motsvarar 25,4 dagar sjukfrånvaro per anställd. Arbetet med att minska sjukfrånvaron har intensifierats år 2016, och fortgår de kommande åren. Den viktigaste händelsen år 2016 i detta arbete är att en identifikation kring den upplevda psykosociala hälsan i arbetet är utförd, och ett åtgärdsprogram är framtaget i mars år 2016.

Många anställda har mycket få dagars sjukfrånvaro eller ingen alls. Dock är den sjukfrånvaro som härrör till psykisk ohälsa långvarig, vilket inverkar direkt på sjukfrånvarostatistiken.

SJUKFRÅNVARO	2016	2015	2014	2013
Total sjukfrånvaro	3 730	3 583	2 769	3 025
2/3 lön	764	786		
Oavlönad sjukfrånvaro	217	251		
Sjukfrånvaro i % /helårsverk	12,24 %	11,50 %	9,50 %	11,90 %
Antal sjukdagar/anställd	25	25	21	16
Sjukdagar ersatta av FPA	1 461			
Sjukdagar, 1-3 dagar/sjuktilfälle	727	619		

Ett nytt sätt att beräkna kort sjukfrånvaro, har inletts med början från år 2016. D. v. s i bokslutet år 2016 beräknas kort sjukfrånvaro bestå av frånvaro 1-3 dagar, d. v. s. sjukfrånvaro som kan ske utan läkarintyg. Antalet dagar, med kort sjukfrånvaro uppgick till 727 dagar, vilket motsvarar 19,5 % av all sjukfrånvaro. Per anställd motsvarar detta 4,9 dagar. År 2015 var antalet sjukdagar utan läkarintyg 619 stycken, motsvarande 4,4 dagar.

Sjukfrånvaro mer än 30 dagar, då kontakt inleds med företagshälsovården, har uppgått till 2 537 dagar.. Nästan all lång sjukfrånvaro beror i allra största grad på någon form av psykisk ohälsa. Andra orsaker till lång sjukfrånvaro är skador med eventuell därpå följande operation av skelett, muskler och senor.

3.2.3.2. Arbetsolycksfall

Antalet sjukfrånvarodagar p.g.a. arbetsolycksfall uppgick till 54 dagar. Dock var antalet arbetsolycksfall totalt sett 22 stycken. Olycksfallen har skett dels p.g.a. rena olyckshändelser som halkning men också som ett led i direktarbete med klienter med ett utåtagerande beteende. Antalet sjukfrånvarodagar p.g.a. olycksfall är betydligt färre än år 2015, då 164 dagar registrerades. Det kan antas att en minskning av antalet arbetsolycksfall p.g.a. våld och hot grundas i ett strukturerat och planerat gott klientarbete.

3.3. Utbildningsinsatser

Det finns en möjlighet för all personal inom förbundet att anhålla om att delta i utbildning eller fortbildning. Under år 2016 har anställda inom förbundet anhållit om 102 utbildningar och fortbildningstillfällen. Av de 102 ansökningar om utbildningar som inkommit, har 96 beviljats. Dessa 96 är spridda på 56 olika personer, där den person som deltagit i flest utbildningar har varit på nio stycken. Dessa siffror kan jämföras med år 2015, då 33 ansökningar gjordes, varav 28 beviljades.

Majoriteten av de verksamhetspunkter inom ÅOF som jobbar direkt med klienter erhåller också metodhandledning, i snitt 6-10 gånger per år. Det kan och bör ses som utbildningstillfällen.

3.4. Personal

	Utfall 2016	Budget 2016	Utfall 2015
Allmän- och ekonomiförvaltning	7,74	7,75	7,38
Fastighetsförvaltning	1,92	2	2
Socialförvaltning	2,79	2	1,83
Totalt förvaltning	12,45	11,75	11,21
<i>Daglig verksamhet</i>			
Butik unik	4,38	4,3	4,61
Godby Dagcenter	4,3	4,3	4,33
Fritids- och semesterverksamheten	0,2	1	1
Hildas hus	5,23	5,9	5,9
Integrerat arbete	1	1	1
Kattby	0,78	0,78	0,39
Kometen	3,1	3,3	3,3
Lunden	2,2	2,2	2,33
Nova	3,3	3,25	3,3
Utegruppen	5,65	4,53	3,17
Dagverksamhet i hemmet	2,09		
Totalt daglig verksamhet	32,23	30,56	29,33
<i>Boendeservice</i>			
Bikupan	0	0	4,5
Blåbärsstigen	10,95	11,2	12,2
Havsgatan	6,75	6,75	2,16
Köpmansgatan	3,9	4,15	0
Lilla Svedgränd	1,1	0	4,9
Lotsgatan	5,33	5,25	5,25
Maskrosen	5,62	6,5	0
Neptunigatan	0	0	4,12
Servicegatan	0,8	0	4,96
Smedjegränd	3,2	6	5,78
Solkulla	4,1	3,4	4,25
Svedgränd	6	6	6,5
Södragatan	12,1	11,93	2,79
Tistelgränd	6,25	6	6,08
Åkersvängen	12,3	12	11,5
Totalt boendeservice	78,4	79,18	74,99
Effektiverad vård	4,1	6	4,36
Invidboende Köpmansgatan	3,46	0	0
Invidboende Lotsgatan	3	6,45	3,04
Lägenhetsboende	2,3	2,5	2,5
Specialfritidshem	2,19	3,24	2,75
TOTALT	138,13	139,68	128,18

4. OMSORGSFÖRBUNDETS VERKSAMHET

4.1. Förvaltningen

4.1.1. Förbundsfullmäktige

	BOKSLUT 16	BUDGET 16	BOKSLUT 15	ÄNDR 15/16 %	BOKSLUT 14
Pers. kostnader	3 440	2 850	2 258	52,4%	2 804
Övriga kostnader	1 192	1 500	815	46,2%	1 027
Intäkter	0	0	0		0
Kostnader	4 632	4 350	3 073	50,7%	3 831
Netto	-4 632	-4 350	-3 073	50,7%	-3 831
Överf.intäkter	4 632	4 350	3 073	50,7%	3 831
Netto efter överf.	0	0	0		0
NYCKELTAL					
Netto/invånare	0,16	0,15	0,11		0,13

Fullmäktige har sammanträtt tre gånger under året och fattat beslut i 19 ärenden (år 2015: 16 §).
Ordförande för förbundsfullmäktige var Camilla Andersson från Geta och viceordförande Ove Andersson från Mariehamn. Servicechef Marie-Louise Påvals, byråsekreterare Madeleine Andersson och kanslist Siv Onkinen har varit organets sekreterare.

Förbundsfullmäktiges sammansättning under mandatperioden för åren 2016 – 2019:

Kommun	Representant	Ersättare
Brändö	Karlström, Marianne	Sjöman, Marie
Eckerö	Jansson, Magnus	Hägglom, Åsa
Finström	Granberg, Jonna	Lundberg, Håkan
Föglö	Sundblom, Torsten	Hagman, Gunilla
Geta	Andersson, Camilla	Danielsson, Jonas
Hammarland	Hägglom, Lars	Cleve-Andersson, Josefin
Jomala	Sjödahl, Pamela	Sommarhed, Jonas
Kumlinge	Sundman, Stefan	Nygård-Sundman, Ingrid
Kökar	Enberg, Camilla	Forsman, Kurt
Lemland	Numelin, Cia	Donner, Annika
Lumparland	Mörn, Susanne	Wilhelms, Brage
Mariehamn	Andersson, Ove	Johansson, Ulla
Saltvik	Hampf, Berit	Ekström-Phanthong, Jeanette
Sottunga	Johans, Helena	Eriksson, Taija
Sund	Johansson, Petter	Dahl, Ulla-Britt
Vårdö	Nordberg, Susanne	Sandberg, Magnus

4.1.2. Förbundsstyrelsen

	BOKSLUT 16	BUDGET 16	BOKSLUT 15	ÄNDR 15/16 %	BOKSLUT 14
Pers. kostnader	9 526	8 100	7 862	21,2%	7 641
Övriga kostnader	11 363	13 300	11 546	-1,6%	10 279
Intäkter	0	0	0		0
Kostnader	20 889	21 400	19 408	7,6%	17 919
Netto	-20 889	-21 400	-19 408	7,6%	-17 919
Överf.intäkter	20 889	21 400	19 408	7,6%	17 919
Netto efter överf.	0	0	0		0
NYCKELTAL					
Netto/invånare	0,71	0,73	0,66		0,62

Förbundsstyrelsen har under året haft följande sammansättning för perioden 1.1 – 30.4.2016:

Ordinarie medlemmar	Ersättare
Alén Sune (Ma)	Sjögren Katrin (Ma)
Lindfors Nina (Ma)	Eriksson Annika (Ma)
Löthman Henrik (Ma)	Eriksson Ann (Ma)
Hambrudd Annika (Jo)	Häggbloom Lars (Ha)
Eriksson Viveka (Fi)	Karlsson Karin (Su)
Salmén Jan (Sa)	Dahlblom Dan-Johan (Ge)
Sandberg Magnus (Vå)	Jansén Tina (Fö)

Ordförande var Magnus Sandberg och viceordförande Nina Lindfors.

Förbundsstyrelsen har följande sammansättning från och med 1.5.2016:

Ordinarie medlemmar	Ersättare
Andersson, Ulla (Ma)	Beijar, Christian (Ma)
Hambrudd, Annika (Jo)	Karlsson, Rolf (Fi)
Landgårds, Viveka (Ma)	Ekström-Andersen, Eva (Ma)
Lindman, Gun (Brä)	Ulenius, Katarina (Fö)
Schütten, Erik (Su)	Fagerlund, Miina (Fi)
Sundman, Roger (Le)	Danielsson, Niklas (Ha)
Öfverström, Clas (Ma)	Lindfors, Nina (Ma)

Ordförande har varit Clas Öfverström och viceordförande Annika Hambrudd.

Förbundsstyrelsen höll 12 sammanträden under året och fattade beslut i 118 ärenden (år 2015: 98 §). Omsorgsdirektör Veronika Snellman har fungerat som föredragande och servicechef Marie-Louise Påvals, kanslist Siv Onkinen samt byråsekreterare Madeleine Andersson och har varit organets sekreterare.

Till förbundsstyrelsens resultatområde hänförs också förbundets representation i form av uppvaktningar vid 50- och 60-årsdagar samt pensionsavgångar och personalens årliga middag.

4.1.2.1. May Rotz minnesfond

Fonden består av medel som tillfallit Ålands omsorgsförbund genom testamente. Fonden, som inte ingår i budgeten, förvaltas av en särskild fondstyrelse vilken utses av omsorgsförbundets styrelse. Fondstyrelsen har t.o.m. 9.8.2016 bestått av Magnus Sandberg (ordförande), Nina Lindfors, Susanne Nordberg, en representant för personalen, samt PVS representanterna Gunn-Britt Bergman och Erik Blomsterlund. För mandatperioden 10.8.2016 – 2019 har följande personer utsetts till fondstyrelsen; Clas Öfverström (ordförande), Annika Hambrudd, Susanne Nordberg, personalrepresentant Ann-Christine Lönnfors samt klientrepresentanterna Caroline Fellman och Emil Kronqvist.

Av fondens avkastning utdelas stipendier till omsorgsförbundets servicetagare och personal. Under 2016 beviljade fondstyrelsen totalt 15 015,- € (år 2015: 11 831,40 €) för 54 olika ändamål (år 2015: 43), varav åtgått totalt 13 243,89 €.

Förvaltningen av minnesfondens aktieportfölj sköts enligt avtal av ÅAB. Minnesfondens resultat för år 2016 uppvisar en förlust om 24 206,26 € beroende av försäljningsförluster. I dividender har fonden under året erhållit 11 488,85 €. I punkt 7.2.9. i noterna finns en förteckning över aktieportföljen per 31.12.2016, samt en specifikation över de erhållna dividenderna.

4.1.3. Revisorer

	BOKSLUT 16	BUDGET 16	BOKSLUT 15	ÄNDR 15/16 %	BOKSLUT 14
Pers. kostnader	3 150	3 000	3 105	1,4%	2 805
Övriga kostnader	5 226	4 500	4 421	18,2%	4 388
Intäkter	0	0	0		0
Kostnader	8 376	7 500	7 526	11,3%	7 193
Netto	-8 376	-7 500	-7 526	11,3%	-7 193
Överf.intäkter	8 376	7 500	7 526	11,3%	7 193
Netto efter överf.	0	0	0		0
NYCKELTAL					
Netto/invånare	0,29	0,26	0,26		0,25

Revisorer för perioden 2016 – 2019

Ordinarie

	Ersättare
Lundberg, Magnus, ordf.	Mattsson Anne-Maj
Sjölund Erika	Wrede John
KPGM / Martin Slotte	KPMG

Revisorerna har hållit en mellanrevision 28.10.2016. För revidering av 2016-års räkenskaper sammankommer revisorerna 9 – 10.3.2017.

4.1.4. Allmän- och ekonomiförvaltning

	BOKSLUT 16	BUDGET 16	BOKSLUT 15	ÄNDR 15/16 %	BOKSLUT 14
Pers. kostnader	430 853	461 309	407 096	5,8%	338 400
Övriga kostnader	60 419	82 500	60 573	-0,3%	56 159
Intäkter	262	0	0		0
Kostnader	491 272	543 809	467 670	5,0%	394 559
Interna hyreskostn.	28 134	32 090	26 552	6,0%	27 503
Netto	-519 143	-575 899	-494 221	5,0%	-422 061
Överf.intäkter	519 143	575 899	494 221	5,0%	422 062
Netto efter överf.	0	0	0		0
NYCKELTAL					
Netto/invånare	17,77	19,71	16,91		14,60

Inom allmän- och ekonomiförvaltningen arbetar omsorgsdirektören, ekonomichefen, metod- och kvalitetschefen, personalchefen, två byråsekreterare och en kanslist. Från och med 18.1 – 31.12.2016 har personalsekreteraruppdraget 75 % av heltid varit obesatt för att i stället ha en t.f. tjänst som koordinerande chef, som synkroniserat föreståndarnas arbete.

Omsorgskansliet verkar på Skarpansvägen 30, med postadress Styrmansgatan 2 B i Mariehamn. Arkivet finns invid Butik Unik på Hamngatan 8 i Mariehamn.

Verkställda budgetmål:

- utveckla och effektivisera arbetet med hänsyn till förbundets antagna instruktioner och stadgor, samt bokföring och redovisning.

Icke verkställda mål:

- sommarstängning fyra veckor vid kansliet prövades inte.

Den ena byråsekreteraren har under en del av året varit partiellt vårdledig utan vikarie för resterande arbetstid.

4.1.5. Fastighetservice

	BOKSLUT 16	BUDGET 16	BOKSLUT 15	ÄNDR 15/16 %	BOKSLUT 14
Pers. kostnader	74 807	89 284	80 015	-6,5%	71 516
Övriga kostnader	604 274	587 556	586 776	3,0%	602 813
Intäkter	195 998	222 000	236 606	-17,2%	263 032
Kostnader	679 081	676 840	666 791	1,8%	674 329
Avskrivningar	176 080	183 600	142 855	23,3%	146 648
Netto	-659 162	-638 440	-573 041	15,0%	-557 945
Interna hyresint.	659 162	638 440	573 041	15,0%	557 945
Netto efter överf.	0	0	0		0
NYCKELTAL					
Netto/invånare	22,56	21,85	19,61		19,30

Förbundet har en fastighetsskötare och en lokalvårdare.

Verkställda budgetmål:

- utveckla fastighetsförvaltningen genom uppföljning av fastighetsunderhållsplaner så att fastighetsskötarens initiativ är av betydelse.
- en anställd lokalvårdare har enligt städschema städlat sex dagliga enheter och två boendeenheter. Omsorgskansliets städning sköts via separat avtal med hyresvärderna av stadens lokalservice.

Icke verkställda budgetmål:

- vid behov sysselsätta enskilda omsorgstagare i arbetet inom fastighets servicen. Enstaka försök har inletts i och med att utegruppens arbete påbörjats.

Alla intäkter och kostnader som hänför sig till fastigheter och fordon har under året bokförts på fastighets service och sedan vid årets slut fördelats på enheterna genom en internhyra som baseras på verksamheternas ytor.

4.1.6. Socialförvaltning/Omsorgsbyrå

	BOKSLUT 16	BUDGET 16	BOKSLUT 15	ÄNDR 15/16 %	BOKSLUT 14
Pers. kostnader	160 371	116 059	121 565	31,9%	91 181
Övriga kostnader	56 837	78 020	47 520	19,6%	47 749
Intäkter	69 145	50 245	33 679	105,3%	39 512
Kostnader	217 208	194 079	169 085	28,5%	138 931
Interna hyreskostn.	12 753	6 902	6 418		5 915
Netto	-160 816	-150 736	-141 824	13,4%	-105 333
Överf. intäkter	160 816	150 736	141 824	13,4%	105 333
Netto efter överf.	0	0	0		0
NYCKELTAL					
Omsorgsbyråbesök	261,0	405,0	261,0	0,0%	270,0
Netto/invånare	5,50	5,16	4,85		3,64

Verksamhetsområde:

Servicechefen ansvarar för ledningen och samordningen av verksamheten. Till förvaltningens verksamhetsområde hör rådgivning, information, sociala utredningar, familjearbete, platstilldelning för klienter, beredning av ärenden till ledargruppen och specialpedagogik samt förbundets ambulerande sjukskötare fr.o.m. år 2015.

Verkställda budgetmål/förändringar:

- familjearbetet och det socialpedagogiska arbetet har utvecklats fortlöpande, i samarbete med specialpedagog, köptjänstpsykolog, korttidshemmet och specialfritidshemmet.
- samarbetet med primärkommunernas socialarbetare har upprätthållits fortlöpande.
- samarbetet med skolor och läroanstalter för elever med omsorgsbehov har uppfyllts genom att samarbetsmöten hållits.
- serviceplaner för personer med utvecklingsstörning har uppgjorts och följts upp.

Specialpedagogiska mål i arbetet är:

- arbetet med begåvningsstöd har gett effekter för klienterna genom att de bättre förstår tid, rum, orsak och verkan samt att de är del av en större helhet.
- alla enheter är idag involverade i arbetet med alternativ och kompletterande kommunikation. Detta har resulterat i att vardagen blir tydligare och lättare att förstå.
- diskussioner förs kontinuerligt om det bemötande vi ger personer med utvecklingsstörning.

Förbundets ambulerande sjukskötare verkar utgående ifrån lägenhetsboendets kansli.

Omsorgsbyråservice

	2016	2015	2014
Antal besök	339	261	270
Pris/besök	148,22	129,04	144,12

Servicechefen har under året arbetat 82,76 % av heltid, utan vikarie för resterande arbetstid.

4.1.6.1. Ledargrupp

Ledargruppen (Lg) är ett enligt specialomsorgslagens 23 § lagstadgat tjänstemannaorgan, som beslutar i individuella omsorgsärenden.

Medlemmar i ledargruppen har varit

Snellman Veronika, omsorgsdirektör, ordförande
Påvals, Marie-Louise, servicechef, föredragande och sekreterare
Karlström Kirsti, läkarrepresentant, läkarrepresentant, ÅHS
Hellgren, Jimmy, metod- och kvalitetschef

	2016	2015	2014
Antal möten	12	7	7
Antal paragrafer	116	126	101

Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet (ÅMHM), som har hand om tillsynen av omsorgsförbundets klientverksamhet, har i ett ärende 2016 uppmärksammat ÅOF om att personalens dimensionering och kunskap ska motsvara klientens individuella stödbehov och funktionsförmåga i enlighet med lagar och förordningar samt att överenskomna vårdanvisningar med klientens intressebevakare ska följas. Därtill uppmärksammas ÅOF på att erbjuda klienten individuellt anpassade specialomsorgsinsatser, det vill säga kontinuerligt ta reda på klientens önskemål och behov samt arbeta för att tillfredsställa dem. Ledargruppen har svarat ÅMHM att ÅOF bl.a. introducerar individuella stödbehovsbedömningar i boendeservice och dagligverksamhet under 2016, vilket är ett led i att säkerställa klientverksamheten.

4.1.7. Personal – och arbetarskyddet

Målet för Personal- och arbetarskyddet är att främja samarbetet mellan arbetsgivaren och personalen samt iakttäta föreskrivet arbetarskydd. Samarbetet upprätthålls genom regelbundna arbetsplatsmöten på de olika enheterna samt genom samarbetsorganet för personal- och arbetarskyddsfrågor (PAS).

PAS sammansättning år 2016:

Monica Öhman-Darnemo, ordinarie medlem, ordförande
Ann-Christin Lönnfors, ordinarie medlem, vice ordförande
Carina Johansson, ordinarie medlem
Anne-Marie Alavainio, ordinarie medlem
Melanie Sundman, ordinarie medlem, sekreterare (föräldraledig)
Gun Lagerberg arbetarskyddsfullmäktig
Ida-Mari Elfving-Gustafsson, arbetsgivarrepresentant (Veronika Snellman, arbetarskyddschef)
Yvonne Andersson suppleant
Evelyn Joelsson-Påvals, suppleant
Marita Törnvall, suppleant

Under år 2016 har PAS sammankommit nio gånger för att behandla ärenden gällande bl.a. personalens ärenden, tillbud- och arbetsolycksfall, riskutvärderingar, personalsammankomster och arbetsmiljöfrågor.

4.2. Daglig verksamhet

	BOKSLUT 16	BUDGET 16	BOKSLUT 15	ÄNDR 15/16 %	BOKSLUT 14
Pers. kostnader	1 642 210	1 457 558	1 262 335	30,1%	1 195 837
Övriga kostnader	414 693	388 200	396 568	4,6%	370 525
Intäkter	65 371	54 400	59 848	9,2%	57 410
Kostnader	2 056 903	1 845 758	1 658 903	24,0%	1 566 362
Interna hyreskostn.	239 925	210 709	161 174	48,9%	148 536
Netto	-2 231 457	-2 002 067	-1 760 229	26,8%	-1 657 489
Överf. kostnader	180 757	170 307	153 026	18,1%	124 757
Kommunandel	-2 412 214	-2 172 374	-1 913 256	26,1%	-1 782 245
NYCKELTAL					
Kom and/invånare	82,56	74,35	65,48	26,1%	61,64
Dagar	17 047	16 392	11 909	43,1%	10 928
Pris/dag	141,50	132,53	160,66	-11,9%	163,10

	NETTOOUTGIFTER			DAGAR		
	2016	2015	ökn/minsk	2016	2015	ökn/minsk
BRÄNDÖ	31 696,83	1 037	30 659,61	224	7	217
ECKERÖ	125 443,03	98 286	27 157,39	887	695	192
FINSTRÖM	199 024,95	143 289	55 735,48	1 407	1 013	394
FÖGLÖ	46 271,71	18 867	27 405,02	327	133	194
GETA	41 319,08	33 784	7 535,07	292	239	53
HAMMARLAND	116 174,54	84 188	31 986,91	821	595	226
JOMALA	238 292,23	159 751	78 541,63	1 684	1 129	555
KUMLINGE	51 224,34	15 040	36 183,91	362	106	256
LEMLAND	71 388,62	50 764	20 624,16	505	359	146
MARIEHAMN	1 293 980,59	959 801	334 179,38	9 145	6 783	2 362
SALTVIK	105 208,00	58 216	46 991,96	744	411	332
SUND	25 753,67	37 757	-12 003,76	182	267	-85
VÅRDÖ	66 435,99	24 339	42 097,35	470	172	298
TOTALT	2 412 213,58	1 913 256	727 094,12	17 047	11 909	5 138

Under år 2015 var det 92 personer som arbetade eller var sysselsatta inom den dagliga verksamheten. 2016 var antalet 96 personer. Utökningen beror delvis på att flera elever än vanligt tog studenten och började sin karriär på daglig verksamhet.

28 personer är i externt arbete genom Integrerat arbete. 15 av dessa har ett kombinerat schema och är även verksamma inom den interna dagliga verksamheten.

Antalet medarbetare har ökat med 2,72 årsarbeten. Detta är i direkt relation till utökat antal klienter inom den dagliga verksamheten och även dagliga verksamheten i hemmet för de klienter som inte har sysselsättning fem dagar i veckan. Under året 2015 arbetade det 29,33 årsarbeten i verksamheten och 2016 32,05 årsarbeten. 27,40 av dessa var kvinnor och 4,65 män.

Det har genomförts ett flertal förändringar på de olika enheterna. En del klienter har bytt enhet. Några av enheterna har bytt föreståndare.

Våren 2016 färdigställdes den nygamla lokalen på Askuddsvägen 26 där en ny verksamhet startade kring Utegruppen som tidigare var stationerad på Strandgatan. Idag har ÅOF tre lokaler på Askuddsvägen; Gallerian, Kometen och Sputnik som är en liten specialanpassad del av Gallerian. De övriga

verksamheterna är Hildas Hus, Butik Unik, Nova, Godby Dagcenter, Lunden och sysselsättningen i Kattby på Åkersvängens seniorboende.

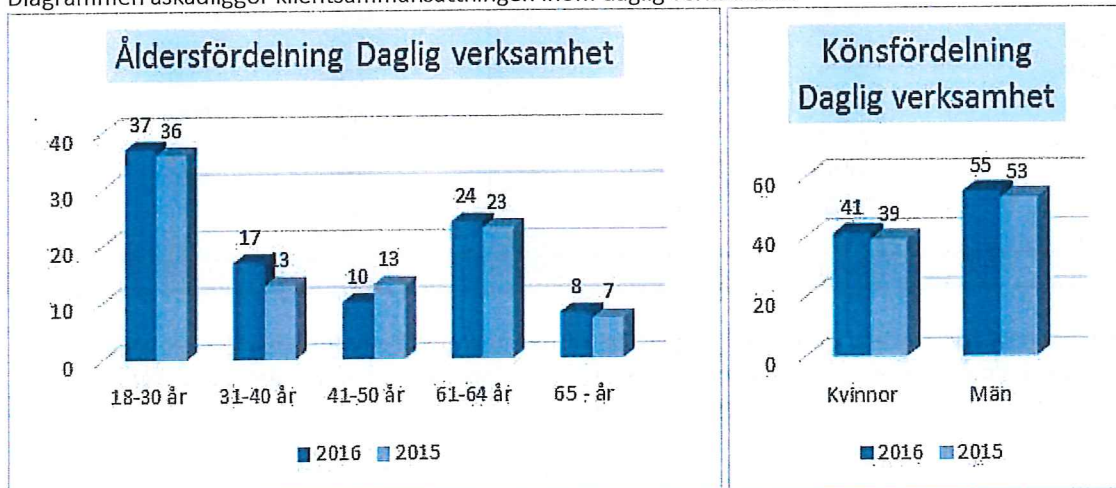
2016 påbörjades arbetet för att utveckla och även modernisera den dagliga verksamheten. Den primära målsättning med arbetet är att säkerställa klientens möjligheter att påverka hur hans dagliga verksamhet ser ut. Vi arbetar för att säkerställa och förstärka klientens medbestämmande och självbestämmande i enlighet med den förnyade lagstiftningen och FN konventionen som ratificerades i Finland den 10 juni 2016. Utvecklingsarbetet är påbörjat även på andra områden som t.ex. användandet av digitala läro- och/eller kommunikationshjälpmedel.

Differensen mot budgeten kan identifieras till några huvudsakliga orsaker. Antalet klienter har ökat, statistikföringen av daglig verksamhet i hemmet och öppnandet av den nya enheten Gallerian. Kostnaderna ökade på daglig verksamhet och sänkte kostnader motsvarande på boendesidan när verksamheten började föra statistik över dagtid i hemmet mera korrekt som daglig verksamhet. Detta innebär att när klienten dagtid stannar kvar på boendet belastar personalkostnaden inte längre boendet utan dagliga verksamheten. Speciellt kan man urskilja Åkersvängens boendeenhet och sysselsättningen i Kattby.

Flytt till den nya enheten Gallerian genomfördes i mitten av våren 2016. Verksamheten flyttade mer eller mindre in till en tom lokal och därmed tillkom det kostnader för inventarier och även kostnader för omformning av lokalen till mera ändamålsenlig. Även andra mera individanpassade lösningar gällande lokaler blev aktuella.

Utöver dessa tre orsaker, kan man även nämna kostnadsökningar i samband med att klienter av olika oförutsedda anledningar inte längre är kvar på externt arbete inom Integrerat arbete, utan erhåller sin dagliga sysselsättning via ordinarie enheter.

Diagrammen åskådliggör klientsammansättningen inom daglig verksamhet

4.2.1. Fritids- och semesterverksamhet

	BOKSLUT 16	BUDGET 16	BOKSLUT 15	ÄNDR 15/16 %	BOKSLUT 14
Pers. kostnader	2 602	49 877	46 066	-94,4%	50 344
Övriga kostnader	2 311	11 600	4 142	-44,2%	8 326
Intäkter	0	5 500	724	-100,0%	4 177
Kostnader	4 913	61 477	50 208	-90,2%	58 671
Interna hyreskostn.	0	3 539	3 292		3 033
Netto	-4 913	-59 516	-52 776	-90,7%	-57 527
Överf. kostnader	755	5 411	5 007	-84,9%	4 573
Kommunandel	-5 668	-64 927	-57 783	-90,2%	-62 100
NYCKELTAL					
Kom and/invånare	0,19	2,22	1,98	-90,2%	2,15
Timmar	930,5	3 105	2 914,5	-68,1%	2 753
Pris/timme	6,09	20,91	19,83	-69,3%	22,56

	NETTOUTGIFTER			TIMMAR		
	2016	2015	ökn/minsk	2016	2015	ökn/minsk
BRÄNDÖ	0,00	8	-7,61	0,00	1,25	-1,25
ECKERÖ	231,45	993	-761,35	38,00	163,00	-125,00
FINSTRÖM	316,72	1 262	-945,60	52,00	207,25	-155,25
FÖGLÖ	194,91	167	27,41	32,00	27,50	4,50
GETA	130,95	460	-328,90	21,50	75,50	-54,00
HAMMARLAND	134,00	672	-537,51	22,00	110,25	-88,25
JOMALA	331,95	2 190	-1 857,70	54,50	359,50	-305,00
KUMLINGE	228,41	262	-33,50	37,50	43,00	-5,50
LEMLAND	85,27	452	-366,97	14,00	74,25	-60,25
MARIEHAMN	3 581,40	9 936	-6 354,24	588,00	1 631,25	-1 043,25
SALTVIK	140,09	563	-423,31	23,00	92,50	-69,50
SUND	268,00	534	-266,47	44,00	87,75	-43,75
VÅRDÖ	24,36	253	-228,41	4,00	41,50	-37,50
TOTALT	5 667,50	57 783	-12 084,17	930,50	2 914,50	-1 984,00

Klientorganet På Vårat Sätt (PVS) hade inga protokollförda möten 2016. Arbetet för att utveckla PVS till ett ordnat klientråd till en del av kommunikationen inom ÅOF startades i slutet av året och arbetet kommer att fortlöpa med val av klientrepresentanter våren 2017.

Övervägande del av fritids- och semesterverksamheten har ordnats individuellt via enskilda enheter. Även några gemensamma aktiviteter har utförts. PVS-träffar på Gallerian hölls i somras då i snitt 12 klienter med personal träffades vid 7 tillfällen på onsdagskvällarna för dans, musik, spontana uppträdande, gymna, sällskapsspel och fika. Husbandet har övat flitigt 32 gånger längs året och uppträtt vid tre tillfällen, bl.a. på ÅOF:s klientjulfest, vilket uppskattas högt av alla åhörare och deltagare. Lägenhetsboendet ordnade en veckas resa med bidrag från May Rotz fond till Grekland tillsammans med elva klienter som njöt av sol och värme vid poolkanten.

4.3. Boendeservice i gruppboende och korttidshem

	BOKSLUT 16	BUDGET 16	BOKSLUT 15	ÄNDR 15/16 %	BOKSLUT 14
Pers. kostnader	4 628 744	5 056 279	4 528 827	2,2%	4 621 543
Övriga kostnader	232 120	240 500	202 651	14,5%	200 923
Intäkter	182 201	206 500	230 560	-21,0%	263 630
Kostnader	4 860 864	5 296 779	4 731 478	2,7%	4 822 467
Interna hyreskostn.	349 518	361 604	348 203	0,4%	331 501
Netto	-5 028 181	-5 451 883	-4 849 121	3,7%	-4 890 338
Överf. kostnader	422 435	459 986	417 802	1,1%	366 003
Kommunandel	-5 450 616	-5 911 869	-5 266 923	3,5%	-5 256 340
NYCKELTAL					
Kom and/invånare	186,54	202,33	180,26	3,5%	181,78
Dygn	24 206	26 844	23 899	1,3%	24 271
Pris/dygn	225,18	220,23	220,38	2,2%	216,57

	NETTOUTGIFTER			DYGN		
	2016	2015	ökn/minsk	2016	2015	ökn/minsk
BRÄNDÖ	72 731,92	79 262	-6 530,11	323	352	-29
ECKERÖ	337 989,52	331 685	6 304,93	1 501	1 473	28
FINSTRÖM	639 500,48	537 946	101 554,48	2 840	2 389	451
FÖGLÖ	65 075,93	27 471	37 604,43	289	122	167
GETA	89 394,96	82 189	7 205,64	397	365	32
HAMMARLAND	211 890,83	198 155	13 735,75	941	880	61
JOMALA	664 720,22	632 520	32 200,20	2 952	2 809	143
KUMLINGE	82 414,50	82 189	225,18	366	365	1
LEMLAND	215 718,82	280 570	-64 850,75	958	1 246	-288
MARIEHAMN	2 576 691,56	2 634 111	-57 419,94	11 443	11 698	-255
SALTVIK	329 658,00	331 234	-1 576,23	1 464	1 471	-7
SUND	0,00	49 989	-49 989,12	0	222	-222
VÅRDÖ	164 829,00	114 164	50 664,65	732	507	225
TOTALT	5 450 615,73	5 266 923	183 692,91	24 206	23 899	307

Kö för gruppboende

	2016	2015	2014
Personer i boendekö	22	20	25

Noteras att en handfull av de köande klienterna, via servicechefen, har erbjudits en boendeplats men tackat nej, av olika anledningar samt att flera önskar boendeplats först inom de närmast kommande åren.

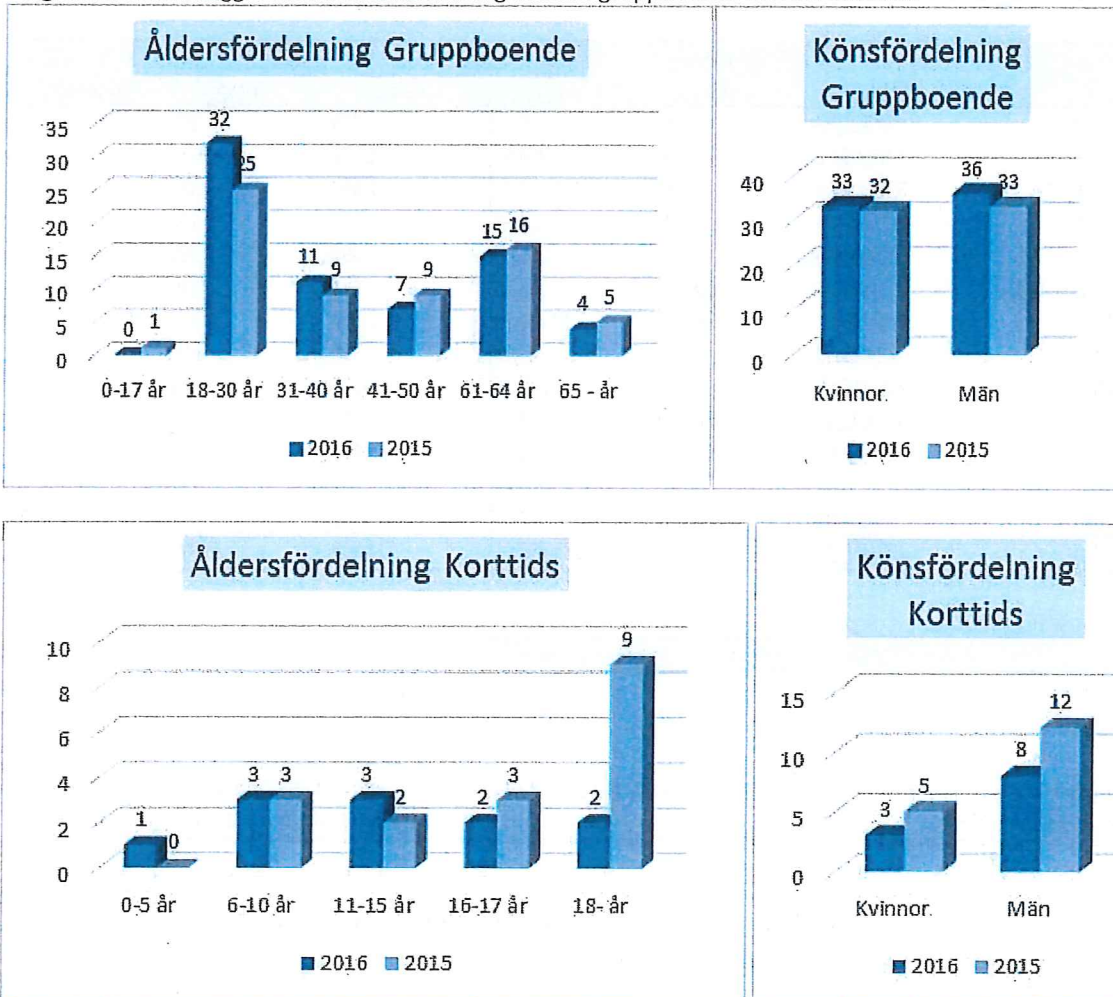
Budgeterade dygn i boendeservicen för 2016 var 26 844. Det faktiska antalet blev 24 206, dock en ökning med 307 dygn från 2015, men en minskning med 2 638 dygn jämfört med budget. Denna stora diskrepans har sin förklaring i bl.a.:

- att korttidsverksamheten inte haft full beläggning (i budget 892 dygn men verkställt 633, jämfört med 1 197 dygn 2015, då flera i boendekön ännu anlidade korttidshemmet)
- Servicegatan hade tre platser tomma den månad verksamheten fortgick, likaså hade Lilla Svedgränd en tom plats under tre månader innan den verksamheten upphörde

- starten av det nya boendet Köpmansgatan drog ut på tiden, en god bit in i januari, innan alla flyttat in, även där tackade en nej och ersattes med en annan, vilket tog handläggningstid i hemkommunen
- att fyra klienter flyttat från förbundets enheter under året (till annan huvudman eller bytt hemort), med fördröjda kommundelningar av de oförutsett lediga platserna
- fyra dödsfall, jämfört med budget, med fördröjda kommundelningar för dessa oförutsedda platser
- flera interna flyttningar, med renoveringsbehov i förbundets gamla lokaler i kombination med fördröjda kommundelningar av de lediga platserna
- ett bortfall om totalt 144 dygn utgör klienternas tillfälliga vård hos annan vårdproducent.
- det nya boendet Maskrosens förverkligande fördröjdes till 1.4.2016, och endast 7 av 10 platser har tillsatts till följd av att 5 personer valt att tacka nej till erbjuden plats
- Smedjegränd i Lemland hyrs ut fr.o.m. 1.8.2016, då det aktuella behovet av boendeplatser 2016-2017 blev mindre än prognosticerat
- två nya klienter har tillkommit jämfört med budget.

De personliga serviceplanerna har inverkat på förverkligandet av de individuella boendelösningarna.

Diagrammen åskådliggör klientsammansättningen inom gruppboende och korttidshem

4.4. Effektiverad vård

	BOKSLUT 16	BUDGET 16	BOKSLUT 15	ÄNDR 15/16 %	BOKSLUT 14
Pers. kostnader	324 379	361 915	244 476		125 163
Kostnader	324 379	361 915	244 476	32,7%	125 163
Netto	-324 379	-361 915	-244 476	32,7%	-125 163
Överf. kostnader	24 828	32 673	22 459		0
Kommunandel	-349 207	-394 588	-266 935	30,8%	-125 163
NYCKELTAL					
Kom and/invånare	11,95	13,50	9,14	30,8%	4,33
Dygn	1804	2136	1516	19,0%	832
Pris/dygn	193,55	184,73	176,08	9,9%	150,44

	NETTOUTGIFTER			DYGN		
	2016	2015	ökn/minsk	2016	2015	ökn/minsk
BRÄNDÖ	31 258,71	20 662	10 596,99	162	107	55
FINSTRÖM	53 130,13	44 178	8 951,80	275	228	46
FÖGLÖ	72 717,63	37 162	35 555,57	376	192	184
HAMMARLAND	70 840,17	70 647	193,55	366	365	1
LEMLAND	16 258,40	15 968	290,33	84	83	2
MARIEHAMN	105 002,16	104 809	193,55	543	542	1
TOTALT	349 207,20	266 935	55 781,80	1 804	1 516	288

	2016	2015	2014
Antal klienter	7	7	5

Den effektiverade vården, främst för personer med extra utmanande beteendeproblematik, sker inom förbundets egna enheter och bekostas av hemkommunerna. I praktiken innebär det att hemkommunerna betalar för en extra personalresurs; del- eller heltid. I dessa ärenden ingår oftast ett intensivt samarbete med ÅHS, främst psykiatrin, rehabiliteringsenheten och hemsjukvården.

Minskningen av dygn i jämförelse med budget är att de förmedlade tjänster som planerats att övergå i förbundets egen regi uteblev då familjer valt att bibehålla de externa placeringarna.

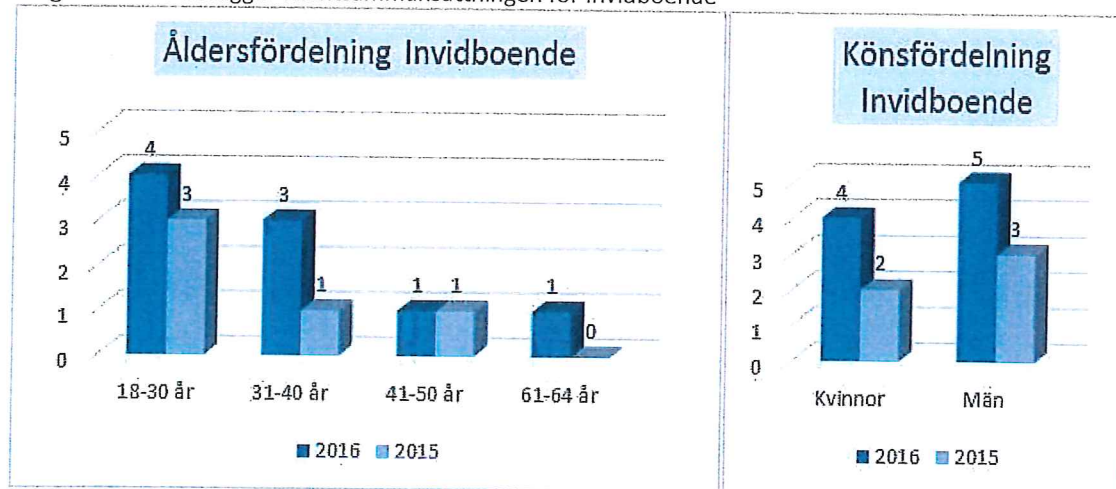
4.5. Invidboende

	BOKSLUT 16	BUDGET 16	BOKSLUT 15	ÄNDR 15/16 %	BOKSLUT 14
Pers. kostnader	414 814	401 754	173 893		159 908
Övriga kostnader	3 892	5 000	192	1928,7%	250
Intäkter	9 189	0	2 802	228,0%	2 485
Kostnader	418 706	406 754	174 085	140,5%	160 158
Interna hyreskostn.	11 273	5 309	2 606		2 022
Netto	-420 789	-412 063	-173 889	142,0%	-159 694
Överf. kostnader	39 465	36 104	16 782	135,2%	13 234
Kommunandel	-460 255	-448 167	-190 671	141,4%	-172 929
NYCKELTAL					
Kom and/invånare	15,75	15,34	6,53	141,4%	5,98
Dygn	3 217,00	2 928	1 552,00	107,3%	1 257,00
Pris/dygn	143,07	153,06	122,85	16,5%	137,57

	NETTOUTGIFTER			DYGN		
	2016	2015	ökn/minsk	2016	2015	ökn/minsk
HAMMARLAND	43 779,36	0	43 779,36	306	0	306
MARIEHAMN	364 112,68	169 824	194 288,81	2 545	1 187	1 358
SUND	52 363,55	52 220	143,07	366	365	1
TOTALT	460 255,59	190 671	238 211,24	3 217	1 552	1 665

Detta är en mellanform av boendeservice, mellan gruppboende och lägenhetsboende, där klienterna har tillgång till gruppboendets personal även nattetid. Det har i stunder varit utmanande för både klienter och personal, då man försökt hitta rätt form och rätt mängd av stöd. Även om en klient är mer självständig när det gäller ADL, kan personal behöva ge mycket tid i både samtalsform och träning för att klienten ska kunna hantera t ex sociala situationer. Budgeterat antal dygn för år 2016 var 2 928, medan det faktiska antalet blev 3 217, en ökning 289 dygn. Detta beror på att en ny invidboendeplats tillkom sent 2015, medan uppstarten av Köpmansgatans verksamhet drog ut en bit på det nya året.

Diagrammen åskådliggör klientsammansättningen för invidboende

4.6. Lägenhetsboende

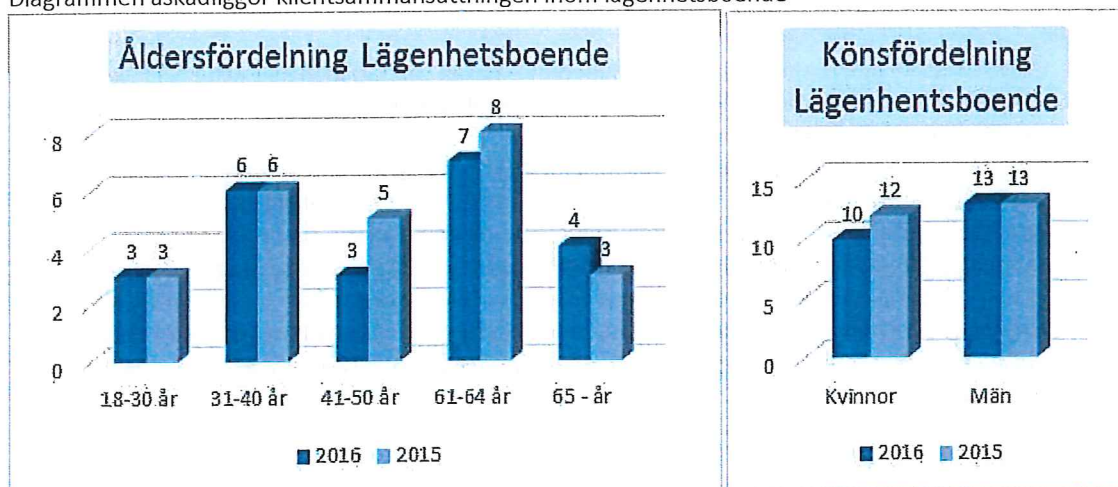
	BOKSLUT 16	BUDGET 16	BOKSLUT 15	ÄNDR 15/16 %	BOKSLUT 14
Pers. kostnader	125 190	152 237	145 932	-14,2%	160 651
Övriga kostnader	2 695	5 100	2 587	4,2%	3 329
Intäkter	6 771	10 200	10 507	-35,6%	9 688
Kostnader	127 885	157 337	148 518	-13,9%	163 979
Interna hyreskostn.	2 179	4 129	3 840		3 539
Netto	-123 294	-151 266	-141 851	-13,1%	-157 830
Överf. kostnader	11 475	13 634	14 572	-21,3%	12 081
Kommunandel	-134 768	-164 900	-156 424	-13,8%	-169 911
NYCKELTAL					
Kom and/invånare	4,61	5,64	5,35	-13,8%	5,88
Besök	3 987,50	4 293	4 625,75	-13,8%	4 554,50
Pris/besök	33,80	38,41	33,82	-0,1%	37,31

	NETTOUTGIFTER			BESÖK		
	2016	2015	ökn/minsk	2016	2015	ökn/minsk
FINSTRÖM	2 475,68	3 016	-540,76	73,25	89,25	-16,00
FÖGLÖ	3 100,94	2 966	135,19	91,75	87,75	4,00
JOMALA	6 370,87	532	5 838,56	188,50	15,75	172,75
KUMLINGE	946,34	1 614	-667,51	28,00	47,75	-19,75
MARIEHAMN	101 249,57	128 414	-27 164,93	2 995,75	3 799,50	-803,75
SUND	20 625,07	19 797	828,04	610,25	585,75	24,50
TOTALT	134 768,47	156 424	-21 571,40	3 987,50	4 625,75	-638,25

Lägenhetsboendets uppgift är att ge stöd till personer med utvecklingsstörning som bor på egen hand i hyrda lägenheter i Mariehamn, Jomala, och Finström. Servicen ges enligt uppgjorda serviceavtal. 23 personer har under året erhållit denna service.

Under året har samarbetet med barnskyddet, missbrukarvården och psykiatrin fortsatt.

Diagrammen åskådliggör klientsammansättningen inom lägenhetsboende

4.7. Specialfritidshem

	BOKSLUT 16	BUDGET 16	BOKSLUT 15	ÄNDR 15/16 %	BOKSLUT 14
Pers. kostnader	114 926	154 834	131 657	-12,7%	195 455
Övriga kostnader	6 218	13 120	6 926	-10,2%	6 659
Intäkter	0	0	500		1 227
Kostnader	121 143	167 954	138 583	-12,6%	202 113
Interna hyror	15 381	14 157	20 956		35 895
Netto	-136 524	-182 111	-159 039	-14,2%	-236 782
Överf. kostnader	11 726	17 075	15 053	-22,1%	18 785
Kommunandel	-148 249	-199 186	-174 092	-14,8%	-255 566
NYCKELTAL					
Kom and/invånare	5,07	6,82	5,96	-14,8%	8,84
Månader	148,0	150	118,0	25,4%	130,0
Pris/månad	1 001,69	1 327,91	1 475,36	-32,1%	1 965,90

	NETTOUTGIFTER			MÅNADER		
	2016	2015	ökn/minsk	2016	2015	ökn/minsk
ECKERÖ	10 016,86	0	10 016,86	10	0	10
FINSTRÖM	12 020,23	5 008	7 011,80	12	5	7
HAMMARLAND	24 040,46	24 040	0,00	24	24	0
JOMALA	20 033,71	20 034	0,00	20	20	0
LEMLAND	4 006,74	12 020	-8 013,49	4	12	-8
MARIEHAMN	56 094,40	51 086	5 008,43	56	51	5
SALTVIK	12 020,23	6 010	6 010,11	12	6	6
SUND	5 008,43	0	5 008,43	5	0	5
VÅRDÖ	5 008,43	0	5 008,43	5	0	5
TOTALT	148 249,49	174 092	-25 842,69	148	118	30

Målgruppen är enligt LL om Barnomsorg (2011:86) barn med elvaårig läroplikt och studerande på gymnasialstadienivå, som deltar i yrkesträningsundervisning, om inte dessa föredrar att ha sin eftermiddagstillsyn vid någon daglig verksamhetsenhet.

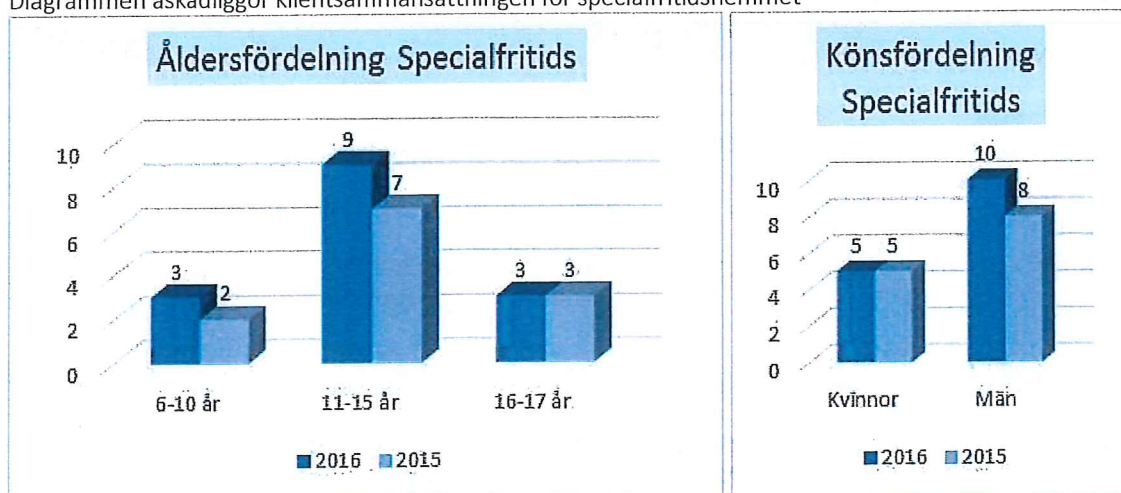
Verkställda budgetmål/förändringar:

- budgetberäkningen för hela specialfritidshemmet Galaxen var 150 månader och 8,5 elever, enligt beviljade platser i hösten 2015. Elevantalet har ökat under året så att det totala antalet per 31.12.2016 var 13 elever.
- Galaxen har, pga renovering av tidigare lokaler vid Askuddsvägen haft sin verksamhet på olika ställen under året. Första delen av året, likadant som 2015 i två olika tillfälliga gruppfamiljedaghem i närheten av träningsundervisningen: fritidsgården i Jomala gamla branddepå (Pluto) och en skolmodul mellan Vikingaåsens skola och Kyrkby högstadieskola (Luna), för de elever som behöver vila under sin eftermiddagsvård. Från 1.3.2016 ersattes fritidsgården i Jomala gamla branddepå med Jomala församlings ungdomsgård samt tillkom Solkullas lokaler för de elever som behöver vila. Fr.o.m. 15.8.2016 är hela Galaxen i samma lokal som Solkulla.

Icke verkställda budgetmål:

- huvudmannskapet för verksamheten har, på grund av skolans utrymmesbrist, inte ännu kunnat övergå till bildningsväsendet.

Diagrammen åskådliggör klientsammansättningen för specialfritidshemmet

4.8. Förmedlade tjänster

	BOKSLUT 16	BUDGET 16	BOKSLUT 15	ÄNDR 15/16 %	BOKSLUT 14
Övriga kostnader	1 396 037	1 423 124	1 242 645	12,3%	1 147 054
Adm kostn förmedl	25 957	28 795	24 711	5,0%	21 103
Intäkter	0	0	0		0
Kostnader	1 421 995	1 451 919	1 267 356	12,2%	1 168 157
Netto	-1 421 995	-1 451 919	-1 267 356	12,2%	-1 168 157
Kommunandel	-1 421 995	-1 451 919	-1 267 356	12,2%	-1 168 157

Köpt specialomsorg utförd av andra serviceproducenter än omsorgsförbundets egen service finns med i omsorgsförbundets bokslut. Denna faktureras kommunerna månatligen, enligt serviceproducenternas faktiska kostnader. Interna överföringskostnader tillkommer vid den slutliga fördelningen mellan kommunerna.

Verkställda budgetmål:

- de förmedlade tjänsterna under året omfattar två placeringar vid Solhaga Utredning & HVB i Sverige, tre olika placeringar inom Kårkulla samkommun, Salmela servicestiftelse och Rinnehemmet i riket samt sju vid Stiftelsen Hemmet.

Kommunerna tillgodogörs omvänd moms om 5 % via omsorgsförbundet. Detta gäller alla producenter utom Kårkulla samkommun, som är en offentlig serviceproducent.

4.9. Investeringar

	BOKSLUT 16	BUDGET 16	BOKSLUT 15	ÄNDR 15/16 %	BOKSLUT 14
Kostnader	763 361	400 000	999 594	-23,6%	136 359
Netto	-763 361	-400 000	-999 594	-23,6%	-136 359
Investeringsdel	-763 361	-400 000	-999 594	-23,6%	-136 359
NYCKELTAL					
Netto/invånare	26,13	13,69	34,21		4,67

Verkställda budgetmål:

- Byggnadskommittén för byggandet av ett andra boende vid Tistelgränd/Maskrosvägen i Godby har under år 2016 förbrukat 722 397,66 €. Totalanslaget för projektet; byggande av gruppboestad var 1,8 milj. €. Slutsumman per 31.12.2016 uppgår till 1 841 730,35 €. Färdigställandet av boendehuset sköts upp till sista mars 2016 och gårdsarbetena till augusti 2016. De förändrade klientbehoven övervakningsmässigt föranledde att fristående lägenheters terrasser behövde glasas in före dessa kunde tas i bruk. För att få en bättre planering av gårdsplanen har lite tilläggsmark köpts runt boendet Maskrosen för 1 758,- € av Finströms kommun.
- Investeringar i form av grundreparationer av tre boendelägenheter, som oförutsett blivit lediga under året, har gjorts i fastigheten på Svedgränd 1. I början av året uppstod med en ny klientsammansättning behov av ett avskilt kök i samma fastighet och en vägg uppfördes i det förut öppna gemensamma köket- och vardagsrummet. Totalt har dessa grundförbättringar på Svedgränd 1 uppgått till 33 630,45 €.
- För att motsvara kraven för intranätet förnyades plattformen för omsorgsförbundets hemsida till en kostnad om 5 575,- €.

5. EKONOMISK ÖVERSIKT

Nettoutfallet år 2016 för Ålands omsorgsförbund k.f. är 10 410 252,53 €. Under året har kommunerna, erlagt 10 466 188,35 € i förskott och återbetalningen till kommunerna blir därför 55 935,82 €.

Kostnaderna för räntor och övriga finansiella kostnader var budgeterade till 39 800 €, nettokostnaderna blev dock betydligt lägre än de beräknade och uppgick till 27 280,46 €.

	Bokslut 2016	Budget 2016	Bokslut 2015	Förändring 15/16 %	Bokslut 2014
4.2. Daglig verksamhet					
Kostnad	2 412 214	2 172 374	1 913 256	26,1 %	1 782 245
Volym	17 047,00	16 392	11 909	43,1 %	10 928
Enhetspris	141,50	132,53	160,66	-11,9 %	163,10
4.2.1. Fritidsverksamhet					
Kostnad	5 668	64 928	57 783	-90,2 %	62 100
Volym	930,5	3 105	2 915	-68,1 %	2 753
Enhetspris	6,09	20,91	19,83	-69,3 %	22,56
4.3. Gruppboende					
Kostnad	5 450 616	5 911 869	5 266 923	3,5 %	5 256 340
Volym	24 206	26 844	23 899	1,3 %	24 271
Enhetspris	225,18	220,23	220,38	2,2 %	216,57
4.4. Effektiverad vård					
Kostnad	349 207	394 588	266 935	30,8 %	125 163
Volym	1 804	2 136	1 516	19,0 %	832
Enhetspris	193,57	184,73	176,08	9,9 %	150,44
4.5. Invidboende					
Kostnad	460 256	448 167	190 671	141,4 %	172 929
Volym	3 217	2 928	1 552	107,3 %	1 257
Enhetspris	143,07	153,06	122,86	16,5 %	137,57
4.6. Lägenhetsboende					
Kostnad	134 768	164 900	156 424	-13,8 %	169 911
Volym	3 987,50	4 293	4 626	-13,8 %	4 555
Enhetspris	33,80	38,41	33,82	-0,1 %	37,31
4.7. Specialfritidshem					
Kostnad	148 249	199 187	174 092	-14,8 %	255 566
Volym	148	150	118	25,4 %	130
Enhetspris	1 001,69	1 327,91	1 475,36	-32,1 %	1 965,89
4.8. Förmedlade tjänster					
Kostnad	1 421 995	1 451 919	1 267 356	12,2 %	1 168 157

5.1. Resultaträkning

	01.01 - 31.12.2016		01.01 - 31.12.2015	
Verksamhetsintäkter				
Avgiftsintäkter	253 719,32		275 530,25	
Försäljningsintäkter	72 693,29		39 389,53	
Hysesintäkter	195 998,26		236 581,31	
Ersättningar från landskapet	1 363,72		13 215,25	
Förs. int. kommunandelar	8 988 258,02		8 055 654,40	
Förs. int. förmedlade tjänster	1 421 994,51		1 267 355,86	
Övriga intäkter	<u>5 162,27</u>	10 939 189,39	<u>10 510,50</u>	9 898 237,10
Verksamhetskostnader				
Personalkostnader				
Löner och arvoden	-6 288 498,46		-5 673 224,16	
Lönebikostnader				
Pensionskostnader	-1 278 375,94		-1 195 016,42	
Övriga lönebikostnader	<u>-371 589,95</u>		<u>-290 177,14</u>	
	-7 938 464,35		-7 158 417,72	
Material, förnödenheter, varor	-537 468,39		-455 534,13	
Övriga kostnader	-86 073,05		-80 053,27	
Köp av tjänster	-460 848,27		-466 105,71	
Köp av förmedlade tjänster	-1 396 037,37		-1 242 644,80	
Hyror	-300 928,61		-307 820,74	
Skatter	<u>-16 009,36</u>	-10 735 829,40	<u>-15 234,81</u>	-9 725 811,18
Verksamhetsbidrag		203 359,99		172 425,92
Finansiella intäkter och kostnader				
Ränteintäkter	4 200,00		1,37	
Räntekostnader	-30 943,15		-29 569,96	
Övriga finansiella kostnader	<u>-537,30</u>	-27 280,45	<u>-2,30</u>	-29 570,89
Årsbidrag		176 079,54		142 855,03
Avskrivningar				
Avskrivningar enligt plan	<u>-185 059,23</u>	-185 059,23	<u>-148 818,16</u>	-148 818,16
Räkenskapsperiodens resultat		-8 979,69		-5 963,13
Ökning av avskrivningsdifferens		-160 883,33		0,00
Minskning av avskrivningsdifferens		8 979,69		5 963,13
Minskning av reserv		160 883,33		0,00
Räkenskapsperiodens över-/underskott		0,00		0,00

5.2. Balansräkning

AKTIVA	31.12.2016	31.12.2015
A. BESTÅENDE AKTIVA		
I. IMMATERIELLA TILLGÅNGAR		
Immateriella rättigheter	14 132,42	16 044,57
Immateriella tillgångar	<u>14 132,42</u>	<u>16 044,57</u>
II. MATERIELLA TILLGÅNGAR		
Mark- och vattenområden	15 224,88	13 466,88
Byggnader	5 027 025,51	3 314 677,38
Maskiner och inventarier	25 881,14	40 440,55
Pågående nyanläggningar	0,00	1 119 332,69
Materiella tillgångar	<u>5 068 131,53</u>	<u>4 487 917,50</u>
III. PLACERINGAR		
Aktier och andelar	575,00	575,00
Placeringar	<u>575,00</u>	<u>575,00</u>
SUMMA BESTÅENDE AKTIVA	5 082 838,95	4 504 537,07
B. FÖRVALTADE MEDEL		
Donationsfondernas medel	451 185,76	475 392,02
Förvaltade medel	<u>451 185,76</u>	<u>475 392,02</u>
C. RÖRLIGA AKTIVA		
II. FORDRINGAR		
Kortfristiga fordringar		
Kundfordringar	315 537,34	305 557,37
Övriga fordringar	54 267,31	71 514,18
Resultatregleringar	21 463,96	17 108,85
Fordringar	<u>391 268,61</u>	<u>394 180,40</u>
IV. KASSA OCH BANK	<u>32 640,95</u>	<u>1 339 980,01</u>
Kassa och bank	32 640,95	1 339 980,01
SUMMA RÖRLIGA AKTIVA	423 909,56	1 734 160,41
AKTIVA TOTALT	<u>5 957 934,27</u>	<u>6 714 089,50</u>

PASSIVA	31.12.2016	31.12.2015
A. EGET KAPITAL		
I. Grundkapital		
Grundkapital	11 202,15	11 202,15
Grundkapital	<u>11 202,15</u>	<u>11 202,15</u>
B. AVSKRIVNINGSDIFFERENS OCH RESERVER		
Avskrivningsdifferens	300 981,89	149 078,25
Investeringsreserv	0,00	160 883,33
Avskrivningsdifferens och reserver	<u>300 981,89</u>	<u>309 961,58</u>
D. FÖRVALTAT KAPITAL		
Donationsfondernas kapital	451 185,76	475 392,02
Förvaltad kapital	<u>451 185,76</u>	<u>475 392,02</u>
E. FRÄMMANDE KAPITAL		
I. Långfristigt		
Lån från försäkringsanstalter	139 250,00	167 100,00
Lån från offentliga samfund	1 887 597,11	2 010 162,86
Lån av övriga kreditgivare	1 023 750,00	1 368 650,00
Långfristigt	<u>3 050 597,11</u>	<u>3 545 912,86</u>
II. Kortfristigt		
Lån från försäkringsanstalter	27 850,00	27 850,00
Lån från offentliga samfund	121 342,42	120 042,42
Lån av övriga kreditgivare	45 000,00	62 700,00
Leverantörsskulder	406 982,99	720 778,93
Övriga skulder	297 135,68	233 639,12
Resultatregleringar	1 245 656,27	1 206 610,42
Kortfristigt	<u>2 143 967,36</u>	<u>2 371 620,89</u>
SUMMA FRÄMMANDE KAPITAL	5 194 564,47	5 917 533,75
PASSIVA TOTALT	<u>5 957 934,27</u>	<u>6 714 089,50</u>

5.3. Finansieringsanalys

	2016		2015	
Kassaflödet i verksamheten				
Årsbidrag	176 079,54		142 855,03	
Extraordinära poster	0,00		0,00	
Korrektivposter till int tillförda medel	0,00	176 079,54	0,00	142 855,03
Kassaflödet för investeringarnas del				
Investeringsutgifter	-763 361,11		-999 594,09	
Finanseringsandelar för investeringsutg	0,00		0,00	
Förs ink av anl tillg bland best aktiva	0,00	-763 361,11	0,00	-999 594,09
Verksamhetens och investeringarnas kassaflöde		-587 281,57	-856 739,06	
Kassaflödet för finansieringens del				
Förändringar i lånebeståndet				
Ökning av långfristiga lån	0,00		900 000,00	
Minskning av långfristiga lån	-495 315,75		-215 171,33	
Förändring av kortfristiga lån	-16 400,00	-511 715,75	64 700,00	749 528,67
Förändringar i eget kapital		0,00		0,00
Övriga förändringar av likviditeten				
Förändringar av fordringar	2 911,79		-35 262,43	
Förändringar av räntefria skulder	-211 253,53	-208 341,74	248 456,58	213 194,15
Kassaflödet för finansieringens del		-720 057,49	962 722,82	
Förändring av likvida medel		-1 307 339,06	105 983,76	
Förändring av likvida medel				
Likvida medel 31.12.	32 640,95		1 339 980,01	
Likvida medel 01.01.	1 339 980,01	-1 307 339,06	1 233 996,25	105 983,76

5.4. Slutlig fördelning mellan kommunerna

5.4.1. Verksamheterna sammanlagt

KOMMUN	Bokslut 2015	Budget 2016	Bokslut Egen verks 2016	Bokslut förm tj 2016	Bokslut totalt 2016	Erlagda förskott	Slutlig korrigerig
BRÄNDÖ	188 944	243 794	136 099,23	91 147,14	227 246,37	260 851,34	-33 604,97
ECKERÖ	586 000	652 351	475 068,45	204 764,05	679 832,50	673 033,28	6 799,22
FINSTRÖM	746 512	851 796	909 102,87	0,00	909 102,87	886 527,00	22 575,87
FÖGLÖ	85 837	171 020	187 946,38	0,00	187 946,38	188 222,00	-275,62
GETA	334 087	278 444	131 245,43	213 989,36	345 234,79	334 540,19	10 694,60
HAMMARLAND	480 050	851 413	468 273,98	222 678,95	690 952,93	686 210,46	4 742,47
JOMALA	980 356	1 077 569	932 461,66	139 291,84	1 071 753,50	1 070 246,20	1 507,30
KUMLINGE	100 355	100 094	135 239,40	0,00	135 239,40	130 522,00	4 717,40
KÖKAR	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
LEMLAND	367 171	446 392	308 356,67	0,00	308 356,67	326 023,00	-17 666,33
LUMPARLAND	91 013	95 857	0,00	91 147,14	91 147,14	89 483,34	1 663,80
MARIEHAMN	4 327 564	4 935 409	4 514 762,26	152 660,65	4 667 422,91	4 722 734,65	-55 311,74
SALTVIK	402 416	506 672	448 309,29	0,00	448 309,29	444 059,00	4 250,29
SOTTUNGA	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
SUND	372 244	334 587	104 396,33	215 168,24	319 564,57	328 810,55	-9 245,98
VÅRDÖ	260 459	302 334	236 996,08	91 147,14	328 143,22	324 925,34	3 217,88
TOTALT	9 323 010	10 847 732	8 988 258,02	1 421 994,51	10 410 252,53	10 466 188,35	-55 935,82

5.4.2. Daglig verksamhet

KOMMUN	Fördelnings grund: dagar 2016	Netto utgifter	Erlagda förskott	Slutlig korrigerig
BRÄNDÖ	224,00	31 696,83	24 867,00	6 829,83
ECKERÖ	886,50	125 443,03	114 618,00	10 825,03
FINSTRÖM	1 406,50	199 024,95	177 054,00	21 970,95
FÖGLÖ	327,00	46 271,71	39 313,00	6 958,71
GETA	292,00	41 319,08	38 394,00	2 925,08
HAMMARLAND	821,00	116 174,54	101 257,00	14 917,54
JOMALA	1 684,00	238 292,23	209 445,00	28 847,23
KUMLINGE	362,00	51 224,34	43 652,00	7 572,34
LEMLAND	504,50	71 388,62	67 026,00	4 362,62
MARIEHAMN	9 144,50	1 293 980,59	1 183 432,00	110 548,59
SALTVIK	743,50	105 208,00	87 404,00	17 804,00
SUND	182,00	25 753,67	24 653,00	1 100,67
VÅRDÖ	469,50	66 435,99	58 862,00	7 573,99
TOTALT	17 047,00	2 412 213,58	2 169 977,00	242 236,58
NETTOKOSTNAD PER DAG:			141,50 €	

5.4.2.1. Semester och fritidsverksamhet

KOMMUN	Fördelnings grund: timmar 2016	Netto utgifter	Erlagda förskott	Slutlig korrigerig
ECKERÖ	38,00	231,45	1 202,00	-970,55
FINSTRÖM	52,00	316,72	1 583,00	-1 266,28
FÖGLÖ	32,00	194,91	705,00	-510,09
GETA	21,50	130,95	685,00	-554,05
HAMMARLAND	22,00	134,00	542,00	-408,00
JOMALA	54,50	331,95	1 995,00	-1 663,05
KUMLINGE	37,50	228,41	843,00	-614,59
LEMLAND	14,00	85,27	428,00	-342,73
MARIEHAMN	588,00	3 581,40	16 602,00	-13 020,60
SALTVIK	23,00	140,09	694,00	-553,91
SUND	44,00	268,00	910,00	-642,00
VÅRDÖ	4,00	24,36	89,00	-64,64
TOTALT	930,50	5 667,50	26 278,00	-20 610,50
NETTOKOSTNAD PER TIMME:			6,09 €	

5.4.3. Boendeservice

KOMMUN	Fördelnings grund: dygn 2016	Netto utgifter	Erlagda förskott	Slutlig korrigerig
BRÄNDÖ	323	72 731,92	78 046,00	-5 314,08
ECKERÖ	1 501	337 989,52	343 295,00	-5 305,48
FINSTRÖM	2 840	639 500,48	631 607,00	7 893,48
FÖGLÖ	289	65 075,93	69 433,00	-4 357,07
GETA	397	89 394,96	84 358,00	5 036,96
HAMMARLAND	941	211 890,83	217 004,00	-5 113,17
JOMALA	2 952	664 720,22	681 456,00	-16 735,78
KUMLINGE	366	82 414,50	84 358,00	-1 943,50
LEMLAND	958	215 718,82	234 005,00	-18 286,18
MARIEHAMN	11 443	2 576 691,56	2 698 428,00	-121 736,44
SALTVIK	1 464	329 658,00	337 429,00	-7 771,00
VÅRDÖ	732	164 829,00	171 808,00	-6 979,00
TOTALT	24 206	5 450 615,73	5 631 227,00	-180 611,27
NETTOKOSTNAD PER DYGN:			225,18 €	

5.4.4. Effektiverad vård

KOMMUN	Fördelnings grund: dygn 2016	Verkliga kostnader	Erlagda förskott	Slutlig korrigerig
BRÄNDÖ	161,50	31 258,71	67 850,00	-36 591,29
FINSTRÖM	274,50	53 130,13	53 117,00	13,13
FÖGLÖ	375,70	72 717,63	74 259,00	-1 541,37
HAMMARLAND	366,00	70 840,17	73 043,00	-2 202,83
LEMLAND	84,00	16 258,40	14 594,00	1 664,40
MARIEHAMN	542,50	105 002,16	108 229,00	-3 226,84
TOTALT	1 804,20	349 207,20	391 092,00	-41 884,80
NETTOKOSTNAD PER DYGN:			193,55 €	

5.4.5. Invidboende

KOMMUN	Fördelnings grund: dygn 2016	Netto utgifter	Erlagda förskott	Slutlig korrigerig
HAMMARLAND	306	43 779,36	41 080,00	2 699,36
MARIEHAMN	2 545	364 112,68	344 425,00	19 687,68
SUND	366	52 363,55	62 653,00	-10 289,45
TOTALT	3 217	460 255,59	448 158,00	12 097,59
NETTOKOSTNAD PER DYGN:			143,07 €	

5.4.6. Lägenhetsboende

KOMMUN	Fördelnings grund: besök 2016	Netto utgifter	Erlagda förskott	Slutlig korrigerig
FINSTRÖM	73,25	2 475,68	3 134,00	-658,32
FÖGLÖ	91,75	3 100,94	3 780,00	-679,06
JOMALA	188,50	6 370,87	6 415,00	-44,13
KUMLINGE	28,00	946,34	1 249,00	-302,66
MARIEHAMN	2 995,75	101 249,57	125 318,00	-24 068,43
SUND	610,25	20 625,07	25 007,00	-4 381,93
TOTALT	3 987,50	134 768,47	164 903,00	-30 134,53
NETTOKOSTNAD PER BESÖK:			33,80 €	

5.4.7. Specialfritidshem

KOMMUN	Fördelnings grund: månader 2016	Netto utgifter	Erlagda förskott	Slutlig korrigerig
ECKERÖ	10	10 016,86	10 912,00	-895,14
FINSTRÖM	12,0	12 020,23	16 444,00	-4 423,77
HAMMARLAND	24,0	24 040,46	32 888,00	-8 847,54
JOMALA	20,0	20 033,71	30 334,00	-10 300,29
LEMLAND	4,0	4 006,74	8 086,00	-4 079,26
MARIEHAMN	56,0	56 094,40	76 415,00	-20 320,60
SALTVIK	12,0	12 020,23	16 444,00	-4 423,77
SUND	5,0	5 008,43	3 831,00	1 177,43
VÅRDÖ	5,0	5 008,43	3 831,00	1 177,43
TOTALT	148,0	148 249,49	199 185,00	-50 935,51
NETTOKOSTNAD PER MÅNAD:			1 001,69 €	

5.4.8. Förmedlade tjänster

KOMMUN	Budget 2016	Verkliga kostnader	Erlagda förskott	Slutlig korrigerig
BRÄNDÖ	95 857	91 147,14	89 483,34	1 663,80
ECKERÖ	191 714	204 764,05	201 026,28	3 737,77
GETA	38 565	213 989,36	210 083,19	3 906,17
HAMMARLAND	395 515	222 678,95	218 536,46	4 142,49
JOMALA	147 839	139 291,84	136 749,20	2 542,64
LUMPARLAND	95 857	91 147,14	89 483,34	1 663,80
MARIEHAMN	155 471	152 660,65	149 545,65	3 115,00
SUND	235 245	215 168,24	211 240,55	3 927,69
VÅRDÖ	95 857	91 147,14	89 483,34	1 663,80
TOTALT	1 451 920	1 421 994,51	1 395 631,35	26 363,16

5.4.9. Räntor

KOMMUN	Fördelnings grund: Prestationer	Intäkter	Kostnader	Netto	Erlagda förskott	Slutlig korrigerig
BRÄNDÖ	709	63,40	475,17	411,77	605,00	-193,23
ECKERÖ	2 388	213,63	1 601,23	1 387,60	1 980,00	-592,40
FINSTRÖM	4 533	405,62	3 040,29	2 634,67	3 588,00	-953,33
FÖGLÖ	1 007	90,10	675,36	585,26	732,00	-146,74
GETA	689	61,65	462,09	400,44	1 020,00	-619,56
HAMMARLAND	2 434	217,79	1 632,41	1 414,62	1 860,00	-445,38
JOMALA	4 667	417,63	3 130,30	2 712,67	3 852,00	-1 139,33
KUMLINGE	733	65,56	491,38	425,82	420,00	5,82
LEMLAND	1 547	138,38	1 037,19	898,81	1 884,00	-985,19
MARIEHAMN	24 174	2 163,07	16 212,98	14 049,91	20 340,00	-6 290,09
SALTVIK	2 208	197,52	1 480,50	1 282,98	2 088,00	-805,02
SUND	650	58,13	435,74	377,61	516,00	-138,39
VÅRDÖ	1 202	107,51	805,81	698,30	852,00	-153,70
TOTALT	46 939	4 200,00	31 480,45	27 280,46	39 737,00	-12 456,54
NETTOKOSTNAD PER PRESTATION:					0,58 €	

6. BUDGETUTFALL

6.1. Resultaträkning

	UTFALL 2016	BUDGET 2016	Awikelse
VERKSAMHETSINTÄKTER			
Avgiftsintäkter	253 719	260 000	-6 281
Försäljningsintäkter	3 549	6 700	-3 151
Omsorgsbyrå	69 145	50 245	18 900
Hysesintäkter	195 998	222 000	-26 002
Ersättningar från landskapet	1 364	0	1 364
Förs. int. kommunandelar	8 988 258	9 395 812	-407 554
Förs. int. förmedlade tjänster	1 421 995	1 451 919	-29 924
Övriga intäkter	5 162	9 900	-4 738
	<u>10 939 189</u>	<u>11 396 576</u>	<u>-457 387</u>
VERKSAMHETSKOSTNADER			
Löner och arvoden	-6 288 498	-6 552 125	263 627
Sociala kostnader	-1 649 966	-1 766 931	116 965
Material, förnödenheter, varor	-537 468	-523 520	-13 948
Övriga kostnader	-86 073	-77 000	-9 073
Köp av tjänster	-460 848	-508 000	47 152
Köp av förmedlade tjänster	-1 396 037	-1 423 124	27 087
Hyor	-300 929	-290 056	-10 873
Understöd	0	-220	220
Skatter	-16 009	-32 200,00	16 191
	<u>-10 735 829</u>	<u>-11 173 176</u>	<u>437 347</u>
VERKSAMHETSBIDRAG	203 360	223 400	-20 040
FINANSIELLA INTÄKTER OCH KOSTNADER			
Ränteintäkter	4 200	0	4 200
Räntekostnader	-30 943	-39 800	8 857
Övriga finansieringskostnader	-537	0	-537
	<u>-27 280</u>	<u>-39 800</u>	<u>12 520</u>
ÅRSBIDRAG	176 080	183 600	-7 520
AVSKRIVNINGAR			
Avskrivningar enligt plan	-185 059	-189 600	4 541
RÄKENSKAPSPERIODENS RESULTAT	-8 980	-6 000	-2 980
Ökning av avskrivningsdifferens	-160 883	-160 883	0
Minskning av avskrivningsdifferens	8 980	6 000	2 980
Minskning av reserv	160 883	160 883	0
RÄKENSKAPSPERIODENS ÖVER-/UNDERSKOTT	0	0	0

6.2. Kommunvis kostnadsfördelning

Daglig verksamhet

	BUDGET			BUDGET		
	UTFALL 2016	2016	Avvikelse	UTFALL 2016	2016	Avvikelse
BRÄNDÖ	31 697	32 867	-1 170	224,00	248	-24
ECKERÖ	125 443	98 602	26 841	886,50	744	143
FINSTRÖM	199 025	167 694	31 331	1 406,50	1 265	141
FÖGLÖ	46 272	17 671	28 601	327,00	133	194
GETA	41 319	32 867	8 452	292,00	248	44
HAMMARLAND	116 175	85 614	30 561	821,00	646	175
JOMALA	238 292	211 870	26 422	1 684,00	1 599	85
KUMLINGE	51 224	16 699	34 526	362,00	126	236
LEMLAND	71 389	98 602	-27 213	504,50	744	-240
MARIEHAMN	1 293 981	1 259 425	34 556	9 144,50	9 503	-359
SALTVIK	105 208	97 276	7 932	743,50	734	10
SUND	25 754	20 321	5 433	182,00	153	29
VÅRDÖ	66 436	32 867	33 569	469,50	248	222
TOTALT	2 412 214	2 172 374	239 840	17 047,00	16 392	655

Semester och fritid

	BUDGET			BUDGET		
	UTFALL 2016	2016	Avvikelse	UTFALL 2016	2016	Avvikelse
ECKERÖ	231	4 600	-4 369	38,00	220	-182
FINSTRÖM	317	5 646	-5 329	52,00	270	-218
FÖGLÖ	195	941	-746	32,00	45	-13
GETA	131	1 464	-1 333	21,50	70	-49
HAMMARLAND	134	3 346	-3 212	22,00	160	-138
JOMALA	332	8 155	-7 823	54,50	390	-336
KUMLINGE	228	836	-608	37,50	40	-3
LEMLAND	85	836	-751	14,00	40	-26
MARIEHAMN	3 581	35 862	-32 281	588,00	1 715	-1 127
SALTVIK	140	1 568	-1 428	23,00	75	-52
SUND	268	1 359	-1 091	44,00	65	-21
VÅRDÖ	24	314	-289	4,00	15	-11
TOTALT	5 668	64 928	-59 261	930,50	3 105	-2 175

Boendeservice

	UTFALL			BUDGET		
	2016	2016	Avvikelse	2016	2016	Avvikelse
BRÄNDÖ	72 732	80 604	-7 872	323	366	-43
ECKERÖ	337 990	355 452	-17 463	1 501	1 614	-113
FINSTRÖM	639 500	618 407	21 093	2 840	2 808	32
FÖGLÖ	65 076	80 604	-15 528	289	366	-77
GETA	89 395	147 995	-58 600	397	672	-275
HAMMARLAND	211 891	265 598	-53 707	941	1 206	-265
JOMALA	664 720	658 049	6 671	2 952	2 988	-36
KUMLINGE	82 414	80 604	1 810	366	366	0
LEMLAND	215 719	295 329	-79 610	958	1 341	-383
MARIEHAMN	2 576 692	2 766 977	-190 285	11 443	12 564	-1 121
SALTVIK	329 658	389 808	-60 150	1 464	1 770	-306
VÅRDÖ	164 829	172 441	-7 612	732	783	-51
TOTALT	5 450 616	5 911 869	-461 253	24 206	26 844	-2 638

Effektiverad vård

	UTFALL			BUDGET		
	2016	2016	Avvikelse	2016	2016	Avvikelse
BRÄNDÖ	31 259	33 806	2 547	161,50	183	-22
FINSTRÖM	53 130	33 806	19 324	274,50	183	92
FÖGLÖ	72 718	67 612	5 106	375,70	366	10
GETA	0	56 528	-56 528	0,00	306	-306
HAMMARLAND	70 840	67 612	3 228	366,00	366	0
LEMLAND	16 258	33 806	-17 548	84,00	183	-99
MARIEHAMN	105 002	101 418	3 584	542,50	549	-7
TOTALT	349 207	394 588	-45 381	1 804,20	2 136	-332

Invidboende

	UTFALL			BUDGET		
	2016	2016	Avvikelse	2016	2016	Avvikelse
HAMMARLAND	43 779	0	43 779	306	0	306
MARIEHAMN	364 113	392 146	-28 033	2 545	2 562	-17
SUND	52 364	56 021	-3 657	366	366	0
TOTALT	460 256	448 167	12 089	3 217	2 928	289

Lägenhetsboende

	UTFALL			BUDGET		
	2016	2016	Avvikelse	2016	2016	Avvikelse
FINSTRÖM	2 476	6 722	-4 246	73,25	175	-102
FÖGLÖ	3 101	3 457	-356	91,75	90	2
JOMALA	6 371	0	6 371	188,50	0	189
KUMLINGE	946	1 536	-590	28,00	40	-12
MARIEHAMN	101 250	132 058	-30 809	2 995,75	3 438	-442
SUND	20 625	21 126	-501	610,25	550	60
TOTALT	134 768	164 900	-30 132	3 987,50	4 293	-306

Specialfritidshem

	UTFALL 2016	BUDGET 2016	Avvikelse	UTFALL 2016	BUDGET 2016	Avvikelse
ECKERÖ	10 017	0	10 017	10	0	10
FINSTRÖM	12 020	15 935	-3 915	12	12	0
HAMMARLAND	24 040	31 870	-7 829	24	24	0
JOMALA	20 034	47 805	-27 771	20	36	-16
LEMLAND	4 007	15 935	-11 928	4	12	-8
MARIEHAMN	56 094	71 707	-15 613	56	54	2
SALTVIK	12 020	15 935	-3 915	12	12	0
SUND	5 008	0	5 008	5	0	5
VÅRDÖ	5 008	0	5 008	5	0	5
TOTALT	148 249	199 187	-50 938	148	150	-2

Förmedlade tjänster

	UTFALL 2016	BUDGET 2016	Avvikelse
BRÄNDÖ	91 147	95 857	-4 710
ECKERÖ	204 764	191 714	13 050
GETA	213 989	38 565	175 424
HAMMARLAND	222 679	395 515	-172 836
JOMALA	139 292	147 839	-8 547
LUMPARLAND	91 147	95 857	-4 710
MARIEHAMN	152 661	155 471	-2 810
SUND	215 168	235 245	-20 077
VÅRDÖ	91 147	95 857	-4 710
TOTALT	1 421 995	1 451 920	-29 925

6.3. Budgetjämförelse per kostnadsslag

Utgifter per kostnadsslag

KOSTNADSSLAG	Bokslut 2016	Budget 2016	Använd- nings %	Använd % av totalkostn	Avvikelse €	Bokslut 2015
Löner	6 288 498	6 552 125	95,98 %	56,59 %	263 627	5 673 224
Sociala kostnader	1 649 966	1 766 791	93,39 %	14,85 %	116 825	1 485 194
Materialinköp	537 468	523 660	102,64 %	4,84 %	-13 808	455 534
Övriga kostnader	86 073	77 000	111,78 %	0,77 %	-9 073	80 053
Köp av tjänster	460 848	508 000	90,72 %	4,15 %	47 152	466 106
Köp av förm tjänster	1 396 037	1 423 124	98,10 %	12,56 %	27 087	1 242 645
Hyror	300 929	290 056	103,75 %	2,71 %	-10 873	307 821
Understöd	0	220	0,00 %	0,00 %	220	0
Skatter	16 009	32 200	49,72 %	0,14 %	16 191	15 235
Räntor	30 943	39 800	77,75 %	0,28 %	8 857	29 570
Övriga finans kostn	537	0		0,00 %	-537	2
Avskrivningar	185 059	189 600	97,61 %	1,67 %	4 541	148 818
Ökning av reserver	160 883	0		1,45 %	-160 883	0
TOTALT	11 113 252	11 402 576	97,46 %	100,00 %	289 324	9 904 202

Intäkter per kostnadsslag

INTÄKTSLAG	Bokslut 2016	Budget 2016	Använd- nings %	Använd % totalint	Avvikelse €	Bokslut 2015
Avgifter	253 719	260 000	97,58 %	2,28 %	6 281	275 530
Försäljningsint.	72 693	56 945	127,65 %	0,65 %	-15 748	39 390
Hysesintäkter	195 998	222 000	88,29 %	1,76 %	26 002	236 581
Ers från ÅHS	1 364	0		0,01 %		13 215
Kommunand.drift	8 988 258	9 395 812	95,66 %	80,88 %	407 554	8 055 654
Kommunand förm tj	1 421 995	1 451 919	97,94 %	12,80 %	29 925	1 267 356
Övriga intäkter	5 162	9 900	52,14 %	0,05 %	4 738	10 512
Ränteintäkter	4 200	0		0,04 %	-4 200	1
Extra ordinära intäkter	0	0		0,00 %	0	0
Förändring i avskr diff	8 980	6 000	149,66 %	0,08 %	-2 980	5 963
Förändr i reserver	160 883	0		1,45 %	-160 883	0
TOTALT	11 113 252	11 402 576	97,46 %	100,00 %	289 324	9 904 202

7. NOTER

7.1. Noter till resultaträkningen

7.1.1. Tillämpade bokslutsprinciper

Ålands omsorgsförbund k.f.s bokslut är uppgjort i enlighet med de allmänna bokslutsprinciperna.

Räkenskapsperiodens inkomster har upptagits som intäkter i resultaträkningen. De inkomst- och utgiftsposter som under pågående räkenskapsperiod bokförs enligt kontantprincipen bokförs i bokslutet som intäkt respektive kostnad mot kontona fordringar och skulder i balansräkningen.

Immateriella och materiella tillgångar har upptagits enligt anskaffningsutgift minskad med avskrivningar enligt plan. Avskrivningarna har beräknats enligt en på förhand fastställd plan.

Forordningar och skulder har upptagits till nominellt värde. I enlighet med Kommunsektionens utlåtande har nedskärningen i semesterpenningen beaktats i bokföringen av semesterlöneskuld (ca 60 000 € inkl. sociala kostnader).

Noteras att förbundets öppna process i ett arbetsavtalsärende avslutats genom förlikning.

Vid årsskiftet 2016-2017 har förbundet under utredning ett öppet ärende gällande en byggnadskonsult, där extern sakkunskap anlåtats under år 2016.

7.1.2. Avskrivningsplan

Avskrivningsplanen för Ålands omsorgsförbund k.f. fastställdes av förbundsfullmäktige den 26.05.2009.

	Lineär avskrivning
Immateriella tillgångar	
Övriga utgifter med lång verkningstid	
ADB-program	5 år
Materiella tillgångar	
Mark- och vattenområden	Ingen avskrivning
Byggnader och konstruktioner	
Bostadsbyggnader	40 år
Förvaltnings- och institutionsbyggnader	40 år
Övriga utgifter med lång verkningstid	5 – 20 år
Maskiner och inventarier	
Övriga transportmedel	7 år
ADB-utrustning	5 år
Pågående nyanläggningar	Ingen avskrivning
Placeringar	
Aktier och andelar	Ingen avskrivning

För att en anskaffning skall räknas som en investering måste beloppet uppgå till 10 000 € eller mera.

7.1.3. Kommunandelar

Försäljningsintäkter kommunandelar för driften	2016	2015
Förskott andelar	9 070 557,00	8 392 845,74
Förmedlade tjänster	1 395 631,35	1 242 644,84
Slutlig korrigerering	-55 935,82	-312 480,32
TOTALT	10 410 252,53	9 323 010,26

7.1.4. Personalkostnader

	2016	2015
Löner	6 373 607,35	5 733 760,17
Arvoden	17 181,00	15 731,96
Förändring i löneskulder	31 034,53	30 571,84
Förändring i semesterlöneperiodisering	-758,16	38 123,90
Ersättningar från FPA	-128 520,10	-136 050,45
Olycksfallsersättningar	-4 046,16	-8 913,26
	6 288 498,46	5 673 224,16
Socialskyddsavgifter	135 484,33	117 509,02
KomPl pensionspremie	1 102 789,26	999 273,41
Pensionsbaserad KomPL avgift	123 837,28	136 019,20
Förtidspens utg baserad avgift	47 554,40	44 538,63
Olycksfall och grupplivförsäkring	47 326,90	41 616,39
Arbetslöshetsförsäkring	182 972,81	136 260,37
Förändring i lönebikostnader löneskulder	7 901,39	4 485,69
Förändring i lönebikostnader semesterlöneperiodisering	2 099,52	5 490,85
	1 649 965,89	1 485 193,56
PERSONALKOSTNADER TOTALT	7 938 464,35	7 158 417,72
Personalens naturaförmåner	81 298,01	76 669,93
Antal årsverken	138,13	128,18

7.1.5. Arvoden till revisorer

	2016	2015
Revisionsarvoden	8 290,00	7 405,00
TOTALT	8 290,00	7 405,00

7.1.6. Avskrivningar

	2016	2015
<i>Immateriella tillgångar</i>		
ABD-program	7 487,15	6 925,42
<i>Materiella tillgångar</i>		
Byggnader	163 012,67	127 333,32
Transportmedel	13 967,14	13 967,15
Maskiner	592,27	592,27
TOTALT	185 059,23	148 818,16

7.2. Noter till balansräkningen

7.2.1. Anläggningstillgångar och övriga långfristiga placeringar

	Immateriella tillgångar	Materiella tillgångar			
	Immateriella rättigheter	Mark- och vattenomr.	Byggnader	Maskiner och inventarier	Pågående nyanläggning
Oavskriven ansk. utg. 01.01.2016	16 044,57	13 466,88	3 314 677,38	40 440,55	1 119 332,69
Ökning under räkenskapsperioden	5 575,00	1 758,00	756 028,11		
Minskningar under räkenskapsper.					
Överföring mellan balansposter			1 119 332,69		1 119 332,69
Räkenskapsperiodens avskrivning	7 487,15		163 012,67	14 559,41	
Oavskriven ansk. utg. 31.12.2016	14 132,42	15 224,88	5 027 025,51	25 881,14	0,00

7.2.2. Fordringar

	2016	2015
<i>Försäljningsfordringar</i>		
Kommunandelar	265 535,79	258 777,87
Klienter	49 445,15	42 792,06
Övriga	556,40	3 987,44
<i>Övriga fordringar</i>		
Momsfordringar	29 957,51	71 514,18
Skattekonto	24 309,80	0,00
<i>Resultatregleringar</i>	21 463,96	17 108,85
TOTALT	391 268,61	394 180,40

7.2.3. Kassa och banktillgodohavanden

	2016	2015
Kassa	777,95	1 214,60
Ålandsbanken	25 382,04	779 134,37
ÅAB deposition	0,00	300 000,00
Andelsbanken	6 451,42	230 520,09
Skattekonto	0,00	28 992,85
Nordea	29,54	118,10
TOTALT	32 640,95	1 339 980,01

7.2.4. Checkräkningslimit

	2016	2015
Limit för checkräkning med kredit 31.12.2016	170 000,00	170 000,00
TOTALT	170 000,00	170 000,00

7.2.5. Investeringsreservering

Försäljning av tomten och byggnaden vid Skolstigen gav år 2014 en försäljningsvinst om 160 833,33 €, vilken år 2015 överfördes till en investeringsreservering för finansiering av nytt gruppboulevard vid Maskrosvägen i Godby. Reserveringen har i bokslutet för år 2016 överförs till en avskrivningsdifferens.

7.2.6. Återbetalningsansvar gällande mervärdesskatt

Utgifter för nybygge eller ombyggnad av fastigheter	Mervärdesskatt	Momsansvar 2016
År 2012 färdigställda fastigheter Nybygge Åkersvängen	4 918,91	2 459,46
År 2013 färdigställda fastigheter Slutförande av nybygge Åkersvängen	2 303,46	1 382,08
Grundreparation Godby Dagcenter	2 798,86	1 679,32
År 2014 färdigställda fastigheter	-	-
År 2015 färdigställda fastigheter	-	-
År 2016 färdigställda fastigheter Nybygge Maskrosen	422 009,50	379 808,55
Grundreparation Svedgränd	8 071,31	7 264,18
Återbetalningsansvar gällande moms 31.12.2016		392 593,58

7.2.7. Ansvarsförbindelser

	2016	2015
Försäkrings Ab Pensions-Alandia Hyresgaranti Askuddsvägen 28	74 958,61	121 781,44
Ab Pärlan i Mariehamn Hyresgaranti Södragatan	261 555,00	291 447,00
FAB Mejeritomten Hyresgaranti Köpmansgatan	186 624,00	207 360,00
Tukirahaoitus Oy Leasingansvar Ricoh kopiator	4 461,60	6 692,40
TOTALT	527 599,21	627 280,84

Ålands omsorgsförbund k.f. har förbundit sig att betala den för tillfället gällande hyran:

- för bostadslokalerna nr 1 – 12 vid Södragatan 18 B, jämte lokalernas tillhörande andel i gemensamma utrymmen, i de fall dessa saknar hyresgäster under tiden fram till 30.09.2025
- för lägenheterna Köpmansgatan 11 B 1 – B 8, jämte lokalernas tillhörande andel i gemensamma utrymmen, i sådant fall dessa lägenheter saknar hyresgäster under tiden fram till 31.12.2025

7.2.8. Medlemskommunernas andel i grundkapitalet

KOMMUN	Befolkning 1.1.1998	Fördelning av grundkap €	Fördelning av grundkap %
Brändö	538	237,35	2,12 %
Eckerö	810	357,35	3,19 %
Finström	2 273	1 002,78	8,95 %
Föglö	599	264,26	2,36 %
Geta	480	211,76	1,89 %
Hammarland	1 332	587,64	5,25 %
Jomala	3 195	1 409,53	12,58 %
Kumlinge	440	194,11	1,73 %
Kökar	321	141,62	1,26 %
Lemland	1 506	664,40	5,93 %
Lumparland	349	153,97	1,37 %
Mariehamn	10 408	4 591,68	40,99 %
Saltvik	1 625	716,90	6,40 %
Sottunga	131	57,79	0,52 %
Sund	992	437,64	3,91 %
Vårdö	393	173,38	1,55 %
TOTALT	25 392	11 202,15	100,00 %

7.2.9. Donationsfondernas särskilda täckning

May Rotz fond per 31.12.2016

Banktillgodohavanden:

ÅAB 1539022	3 305,14
ÅAB 4238614	52 403,12
ÅAB 5303920 SEK	34 618,35
ÅAB 5913512 NOK	13 014,30
Totalt EUR	103 340,91

	Antal	Bokföringsvärde	Marknadsvärde
<u>Värdepapper i Finland</u>			
Nokia	5 409	21 687,48	24 816,49
Sampo A	1 033	37 978,73	43 995,47
Sponda B	5 925	24 562,10	25 927,80
<u>Värdepapper i Sverige</u>			
Autoliv	223	17 615,58	23 998,33
Domestic Group	3 265	22 110,69	22 883,20
Investor B	1 248	30 845,72	44 485,11
SEB	2 436	22 128,66	24 366,38
Skanska	889	17 984,45	20 018,20
Telia Company	6 044	21 586,57	23 172,70
<u>Värdepapper i Norge</u>			
Marine Harvest	1 269	15 584,53	21 745,19
XXL Asa	2 060	19 254,19	22 218,06
<u>Värdepapper i Danmark</u>			
Novo Nordisk B	679	24 025,56	23 262,31
Pandora Holdings A/S	238	11 928,09	29 580,33
BAB Södragatan 24, bostad 8	45	60 552,50	60 552,50
TOTALT		347 844,85	411 022,07
Fondens bokföringsvärde totalt		451 185,76	
<u>Dividender</u>			
Pandora Holdings A/S		508,16	
Novo Nordisk A/S		423,55	
Autoliv A/S		147,20	
Marine Harvest		257,21	
Sponda		1 125,75	
Skanska		617,63	
Sampo Abp		2 220,95	
Investor Ab		1 134,39	
Marine Harvest		316,61	
Autoliv Inc.		149,62	
Nokia		902,20	
ABB Ltd		826,48	
XXL Asa		375,76	
Sponda		355,50	
Novo Nordisk A/S		198,93	
Marine Harvest		597,12	
Autoliv Inc.		148,42	
ISS Global A/S		232,33	
Marine Harvest		438,85	
Sponda		355,50	
Autoliv Inc.		156,69	
TOTALT		11 488,85	

Ålands omsorgsförbund k.f. årsredovisning för år 2016 innehållande verksamhetsberättelse, resultat- och balansräkning, finansieringskalkyl samt budgetutfall undertecknas härmed:

Mariehamn den 1 / 3 2017

Clas Öfverström
Styrelsens ordförande

Viveka Landgårds
medlem

Annika Hambrudd
viceordförande

Erik Schütten
medlem

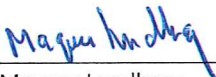

Veronika Snellman
omsorgsdirektör

Revisorspåteckning

Över utförd granskning har idag avgivits berättelse.

Mariehamn den 10 / 3 2017

Magnus Lundberg

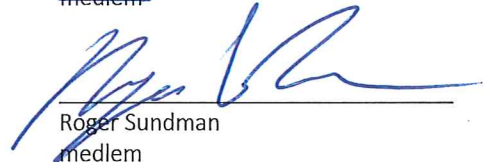
KPMG / Martin Slotte

Ulla Andersson
medlem

~~Gun Lindman~~ Katarina Ulenius
medlem ersättare

Roger Sundman
medlem

Erika Sjölund

